

ת"פ 27227/02/15 - המאשימה, מדינת ישראל נגד אחמד צעיר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 27227-02-15 מדינת ישראל נ' צעיר (עציר)

כבוד השופטת גילת שלו
בפני
בעניין: המאשימה

מדינת ישראל

נגד

אחמד צעיר (עציר)

הנאשם

הכרעת דין

כללי

כתב האישום

נגד הנאשם, שהינו תושב עזה, הוגש כתב אישום בו יוחסו לו עבירות של מגע עם סוכן חוץ- עבירה לפי סעיף 114(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן- החוק), קשירת קשר לביצוע פשע- חמש עבירות לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת- שלוש עבירות לפי סעיף 85(1)(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 (להלן- התקנות), קשירת קשר לביצוע עוון- עבירה לפי סעיף 499(א)(2) לחוק, והברחת טובין- עבירה לפי סעיף 211(א)(1) לפקודת המכס [נוסח חדש].

על פי החלק הכללי לכתב האישום, גדודי עז א-דין אלקסאם (להלן- הגדודים או קסאם) הם פלג של ארגון החמאס, אשר הוכרז ע"י מדינת ישראל כארגון טרוריסטי וכהתאחדות בלתי מותרת, והם מהווים זרוע צבאית של החמאס.

על פי **האישום הראשון** לכתב האישום המתוקן, הנאשם הינו תושב עזה העוסק למחייתו בדיג ובהברחת סחורות מסיני שבמצרים לרצועת עזה.

במהלך חודש אוקטובר 2014, בביקור בביתו של סלים ג'מאל נעמאן (להלן- סלים), במחנה הפליטים שאטי שבעזה, פגש הנאשם בארבעה פעילי הגדודים, בהם אבו אלעבד ציאם, אחראי כלא אבו עובידה, ודהמאן אבו סמעאן, וכן שניים נוספים המכונים אבו צלאח ואבו אלעבד. במהלך המפגש ביקשו פעילי הגדודים מסלים ומהנאשם להבריא עבור ארגון החמאס סולר ממצרים לרצועת עזה דרך הים, תמורת 1,000 דולר לכל הברחה. הנאשם וסלים הסכימו ובכך קשרו קשר עם פעילי הגדודים למתן שירות לארגון החמאס.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, לאחר כיומיים, ביקש סלים מהנאשם להגיע לנמל למפגש עם פעילי הגדודים, כדי לקבל מהם כסף לקניית בנזין לסירות לצורך ההברחות. השניים נפגשו בנמל עם ארבעת פעילי הגדודים הנ"ל, וקיבלו מידיהם

500 דולר כמקדמה. למחרת, נפגשו הנאשם, סלים וחסן נעמאן בנמל שבעזה, הפליגו בסירתו של סלים לכיוון מצרים, כשקודם לכן התקינו בסירה מנוע נוסף השייך לנאשם, וזאת לאור כובד המשא אותו היו צפויים לקבל ולהעמיס עליה. בהגיעם לאזור המצרי, פגשו בלב ים אדם בשם אבו שאדי, שמסר להם כ- 1,000 ליטר סולר, שחולק ל-35 מיכלים, אותם העמיסו על הסירה, והעבירו לידי את התמורה עבור הסולר. שלושה שבועות בסירה ובה הסולר לנמל בעזה, שם המתינו להם שלושה פעילי הגדודים, שזהותם אינה ידועה למאשימה, אשר קיבלו לידיהם את הסולר המוברח. לאחר כשבועיים קיבל הנאשם תמורה של 400 ₪ עבור חלקו בהברחה זו.

במסגרת אישום זה הואשם הנאשם בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת וקשירת קשר לביצוע פשע (מתן שירות).

על פי האישום השני, כשבוע לאחר המתואר באישום הראשון, יצא סלים לבצע הברחת סולר נוספת, לבקשת פעילי הגדודים שהוזכרו באישום הראשון, ללא ידיעת הנאשם. סלים נחשף בעת ההברחה על ידי חיל הים המצרי, ולאחר מרדף ימי שבסיומו התחמק מהם, נותר בלב ים בסירתו לאחר שאזל לו הבנזין. שלושה ימים לאחר מכן, בשעות הבוקר, פנה חדר אשרף אלסעידי (להלן- אשרף) אל הנאשם, דיווח לו על כך, וביקש את סיועו בהעברת בנזין בסירתו לחילוץ של סלים. הנאשם הסכים, תוך שהיה מודע לכך שסלים נשלח בשליחות פעילי הגדודים לבצע את ההברחה, ובכך קשר עם אשרף קשר למתן שירות לגדודים. במסגרת הקשר, העביר אשרף לנאשם סכום של 450 ₪, הנאשם רכש בנזין והתקין מנוע שברשותו בסירתו של אשרף. טרם יציאתו לחלץ את סלים, נפגשו הנאשם ואשרף עם פעילי הגדודים, ובהם דהמאן אבו סמעאן, אשר הזהיר את הנאשם לבל יספר לאחרים על הברחת הסולר לגדודים ועל משימת החילוץ של סלים, הנאשם הסכים, וסוכם כי הוא יקבל את התמורה על פעולת החילוץ ממנו. בסמוך לאחר מכן, יצאו הנאשם ומחמד ג'מיל נעמאן בסירה לכיוון סירתו של סלים. בהגיעם לסירה, הבחין הנאשם כי היא עמוסה ב-1,200 ליטר סולר, המיועדים לפעילי הגדודים בעזה, מסר את הבנזין לסלים ושב לחופי עזה.

במסגרת אישום זה הואשם הנאשם בעבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת וקשירת קשר לביצוע פשע (מתן שירות).

על פי האישום השלישי, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, במהלך שנת 2014, פנה סלים אל הנאשם ומסר לו כי נפגש עם דהמאן אבו סמעאן ועם אבו אלעבד ציאם קוידר, פעילי הגדודים, ואלו מסרו לו כי הם זקוקים לסיועם בהברחת חפץ במשקל 3 טון הקשור למערך ירי הטילים של ארגון החמאס לעבר ישראל, תוך שהסבירו לו כי מדובר בסוג נשק שכמותו טרם הגיע לרצועת עזה.

הנאשם הסכים לקחת חלק בהברחת הנשק האמור, ובכך קשר קשר למתן שירות לארגון החמאס ולהברחת נשק לתחומי רצועת עזה.

במסגרת הקשר ולשם קידומו, מסר הנאשם לסלים כי הסירות שברשותם אינן מתאימות לביצוע הברחה של משא במשקל רב כל כך. לאור זאת, הוחלט כי אשרף, סלים ודהמאן אבו סמעאן יאתרו סירה מתאימה לצורך ההברחה, שתקלוט את הנשק מאוניה גדולה בלב ים, וכך הנאשם ושותפיו יעבירוהו לתחומי רצועת עזה.

במסגרת אישום זה הואשם הנאשם בשתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (מתן שירות והובלת נשק).

על פי **האישום הרביעי**, בתאריך 18.1.15, או בסמוך לכך, פנה סלים אל הנאשם וביקש שיסייע לו בהברחת פיברגלס נוזלי וטבק מסיני לרצועת עזה, בשליחותו של אבו האני נג'אר, פעיל חמאס, המספק סחורות מוברחות לארגון החמאס. סלים הבטיח לנאשם כי בתמורה לחלקו בהברחה, יקבל כ-500 דולר, והנאשם הסכים לכך, עת היה מודע לכך שבפיברגלס הנוזלי עושה החמאס שימוש לייצור טילים הנורים לעבר מדינת ישראל, כדי לגרום למות ישראלים, ובכך קשר קשר עם סלים למתן שירות לארגון החמאס.

במסגרת הקשר, נפגש הנאשם באותו יום, בסמוך לשעה 17:00, בנמל עזה עם עואד צעידי (להלן- עואד), משם יצאו השניים לבקשת סלים לוואדי עזה, שם פגשו בסלים והעמיסו מנוע נוסף לסירה, ובשלב זה הצטרף אליהם אדם נוסף בשם מחמד בכר (להלן- מוחמד) והשלושה הפליגו משם לכיוון מצרים. במהלך ההפלגה ניווט עואד באמצעות מכשיר GPS, בו הצטייד מראש, ושוחח כל העת עם סלים שתיאם את המפגש עם המבריחים המצריים.

בסמוך לשעה 20:00, עם הגיעם לחוף הים המצרי, פגשו השלושה בכ-3 מבריחים מצריים, שהעבירו לסירתם 30 פחי פיברגלס נוזלי וכמות גדולה של טבק שאוחסנה בשלוש חביות פלסטיק גדולות.

בסמוך לאחר מכן, בחזרתם לכיוון חופי רצועת עזה אותו השלושה ונעצרו על ידי כוחות צה"ל.

במסגרת אישום זה הואשם הנאשם בעבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, קשירת קשר לביצוע פשע (מתן שירות), הברחת טובין וקשירת קשר לעוון (הברחה).

יצוין, כי בתחילת ההליכים כלל כתב האישום גם עבירות נוספות ובהן הברחת טובין והשגת גבול ושוטטות, וכן אישום נוסף בגין עבירות דומות, שעניינו הברחת טבק ממצרים לעזה.

בעקבות החלטתי מיום 17.5.15, בה קיבלתי באופן חלקי את טענותיהם המקדמיות של הסנגורים, תוקן כתב האישום באופן בו נמחק האישום הנוגע להברחת הטבק, ונמחקו העבירות של השגת גבול ושוטטות והברחה מכל האישומים, פרט לאישום הרביעי, במסגרתו נותרו עבירות של הברחה וקשירת קשר להברחה. עם זאת נקבע, כי על המאשימה לבחון האם יש הצדקה להותרת עבירת ההברחה באישום הרביעי, לאור העובדה שיוחסו במסגרתו לנאשם עבירות בטחוניות חמורות יותר.

בסיכומיה הודיעה המאשימה כי לא תבקש להרשיע את הנאשם בעבירות ההברחה, לאור החלטה זו. ועל כן, ניתן לזכות את הנאשם כבר עתה מהעבירות של הברחה וקשירת קשר לעוון שבאישום הרביעי.

עוד יצוין, כי במהלך המשפט, לקראת סיום פרשת התביעה, הגישה המאשימה בקשה נוספת לתיקון כתב האישום, במסגרתה עתרה להוסיף לאישומים הראשון והרביעי לכתב האישום עבירה לפי סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (להלן- חוק איסור מימון טרור), ולאישום השני עבירה לפי סעיף 9 לחוק איסור מימון טרור, ללא שינוי מהותי בעובדות.

בהחלטתי מיום 20.10.15, ולאור נימוקיה, לא נעתרתי לבקשת התיקון, אך הבהרתי כי ב"כ המאשימה תהא רשאית לבקש בהמשך ההליך להרשיע את הנאשם גם בעבירות אלו, מכח סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן- חסד"פ), ועל כן, עתרה המאשימה בסיכומיה להרשעת הנאשם גם בעבירות האמורות.

יריעת המחלוקת

אין חולק בין הצדדים, כי כתב האישום מבוסס על פרטים שמסר הנאשם עצמו באמרתיו במשטרה. במסגרת המענה לכתב האישום, הבהירו הסנגורים כי אין לנאשם טענות למשפט זוטא, אלא כי לטענתו חלק מאמרתיו אינן מדויקות, וכי "הטענות הן לעניין לחץ פנימי וגורמים שהביאו אותו לומר חלק מהדברים". עם זאת, במהלך עדותו של הנאשם בפניו, הוא העלה טענות שונות כנגד אופן ביצוע חקירותיו, כפי שיפורט בהמשך.

אשר לעובדות כתב האישום, טענו הסנגורים כי הנאשם עוסק בדיג, ולא בהברחת סחורות, הגם שהיה מעורב בשלושה מקרי הברחה, כמתואר בכתב האישום.

לגבי האישום הראשון טענו, כי הברחת הסולר אכן בוצעה כמפורט בעובדות, אך היא לא בוצעה עבור ארגון החמאס (גם אם בוצעה עבור אנשים המוכרים כפעילי חמאס), אלא עבור כנופיית מברחים שמברחה סחורה לצורך מכירתה בשוק השחור, באופן מוסתר מהחמאס.

לגבי האישום השני טענו, כי הנאשם התבקש לסייע בחילוץ של סלים שנתקע בסירה בלב ים, והוא עשה זאת בכך שהביא לו בנזין לסירה וחזר לחופי עזה, ותו לא. לדבריהם, הוא לא ידע על מטרת ההברחה או על קשר כלשהו של החמאס להברחה זו.

לגבי האישום השלישי טענו הסנגורים, כי לא בוצעה קשירת קשר לפשע, שכן לא ניתנה הסכמה של הנאשם להברח את החפץ המוזכר בו, אלא הוא דחה את ההצעה. עוד טענו, כי לא ניתן לקבוע כי מדובר בנשק, שכן לא ידועה מהות החפץ עליו דובר.

לגבי האישום הרביעי, טענו הסנגורים כי הברחת הפיברגלס הנוזלי אכן בוצעה כמפורט בעובדות, אך הנאשם לא ידע שאבו האני נג'אר הינו פעיל חמאס, אלא הכירו כבעל סירות, ובנוסף הוא לא היה מודע לכך שבפיברגלס הנוזלי נעשה שימוש לייצור טילים, אלא ידע שנעשה בו שימוש לתיקון סירות.

על כן עתרו הסנגורים לזיכוי הנאשם מהעבירות שיוחסו לו, ובמקביל טענו, כי אף לא ניתן לשפוט את הנאשם בגין, מאחר והן בוצעו מחוץ לתחומי מדינת ישראל ולא ניתן להחיל עליהן את הדין הישראלי.

מהלך המשפט והראיות שהובאו

כאמור, האירועים המתוארים בעובדות כתב האישום, מבוססים על דברי הנאשם בחקירותיו במשטרה.

אמרתו הראשונה של הנאשם נגבתה ביום 19.1.15 בשעה 20:40 (ת/17), ע"י החוקר אונסי חיראלדין ועסקה במעורבותו באישום הרביעי (בעקבותיו הוא נעצר); אמרתו השניה נגבתה ביום 1.2.15 בשעה 14:08 (ת/18) ע"י החוקר חיים אלשאמי ועליה מבוססים שאר האישומים.

אין חולק, כי אמרות אלו נגבו במשטרה בהמשך לחקירות שב"כ, אך תוצרי חקירות השב"כ לא הוגשו לבית המשפט ואף אחד מהצדדים לא ביקש לחקור את חוקרי השב"כ אודותיהן.

במסגרת שמיעת הראיות העידו מטעם התביעה גובי אמרותיו של הנאשם, רפ"ק ניל ברמן שכתב חוות דעת לגבי השימוש בפיברגלס הנוזלי, וכן עואד, שותפו של הנאשם להברחה נשוא האישום הרביעי.

יתר חומר החקירה הוגש בהסכמה, כחלק מכוונת המאשימה להוכיח קיומו של "דבר מה" לחיזוק הודאות הנאשם. חלקו של החומר הנוסף נוגע לנסיבות מעצרו של הנאשם וחלקו האחר כולל את אמרותיהם (במשטרה ובשב"כ) של מוחמד שותפו הנוסף של הנאשם, ושל עד נוסף בשם חוסאם בכר.

מטעם ההגנה העיד הנאשם עצמו, כאשר רק במהלך עדותו הוא חזר בו מההודאה לגבי חלק מהפרטים שמסר באמרותיו, ובאופן כללי טען להשתתפותו בהברחות המתוארות בכתב האישום, שבוצעו לצרכים אזרחיים וללא כל קשר לחמאס. עוד במסגרת עדותו, העלה הנאשם טענות לגבי אופן גביית אמרותיו, כשלטענתו הופעל עליו לחץ עליו לומר דברים מסוימים בחקירותיו.

אמרותיו השונות של הנאשם בחלוקה לפי אישומים

לגבי האישום הראשון-

בת/18 סיפר הנאשם, כי בערך בחודש אוקטובר 2014, הגיעו לביתו של סלים שהינו דיג, פעילי חמאס ששמותיהם אבו אלעבד ציאם, המכונה קויד, ממחנה שאטי, שהוא אחראי בקסאם חמאס על כלא אבו עבידה בצפון עזה, דהמאן אבו סמעאן משיח עגלין שהוא אחראי בחמאס קסאם, ועוד שניים ששמותיהם אבו צלאח ואבו אלעבד, זאת כאשר גם הוא נכח בביתו של סלים. לדבריו, לפני שהתחילה השיחה ביניהם, הפעילים לקחו מסלים את ה"ג'וואל", כיבו אותו והוציאו ממנו את הסים, ובמהלך השיחה ביקשו מסלים להבריח סולר ממצרים לעזה דרך הים, באמצעות הסירות שלו. לדבריו, סלים ביקש 1,000 דולר עבור כל העברה, והנאשם אמר בנוכחותם שזה לא מספיק, בשל עלות הבנזין לסירות, אך לבסוף הוא וסלים הסכימו לבצע את ההברחות עבור הקסאם תמורת מחיר זה.

לדבריו, כעבור יומיים-שלושה, סלים התקשר אליו וביקש שיבוא לנמל, כי פעילי חמאס רוצים לתת להם כסף עבור הבנזין לסירות. הוא הלך לנמל הדייגים, שם פגש את ארבעת פעילי הקסאם שהזכיר קודם, שמסרו להם מקדמה בסך 500 דולר. עוד הוסיף, כי למחרת הם קנו בנזין וכ-30 כלובים של סרטנים שסלים שילם עבורם 500 ₪, שהמבריה המצרי ביקש במקום כסף, סלים הביא את הסירה שלו, ובשעות אחר הצהרים הוא יצא עם סלים ועם אחיו חסן בסירה של סלים לכיוון מצרים. בצד המצרי הם נפגשו עם המבריה, מסרו לו את הסרטנים, הוא העביר להם כ-1,000 ליטר סולר, ב-כ-35 גלונים בצבע כחול, והם חזרו לעזה דרך הים, הגיעו לנמל עזה בסמוך ל-04:00, לשם הגיעו פעילי חמאס קסאם, שאחד מהם הוא הבן של דהמאן אבו סמעאן. לדבריו, לאחר שישן הוא הלך לביתו של סלים בשביל הכסף, אך זה דחה אותו באמרו "מחר" ו"אחר כך", במשך כשבועיים, ולאחר מכן סלים נתן לו 400 ₪ ואמר לו שבמחיר הזה הם הפסידו.

לשאלת החוקר השיב הנאשם, כי על הסירה היו שני מנועים, אחד של סלים ואחד שלו, כי היה עומס גדול והם נזקקו לשני מנועים. לשאלה לאיזו מטרה הם צריכים את הסולר, השיב הנאשם "לג'יפים שלהם לקסאם". לשאלה כיצד נעשתה ההתקשרות המבריה המצרי, השיב הנאשם שהתיאום מולו נעשה ע"י סלים דרך הג'וואל. לשאלה איפה נפגשו עם המבריה המצרי וקיבלו את הסולר, השיב כי הם נפגשו איתו בעומק הים, היתה לו סירה גדולה, ושם הם מסרו לו את הסרטנים וקיבלו את הסולר. לשאלה האם במסגרת הברחה זו הם ביצעו תיאום עם פעילי חמאס, השיב הנאשם כי

סלים היה איתם בקשר דרך הג'ואל שלו.

בעדותו הראשית העיד הנאשם, כי הוא היה חבר של סלים, ובגלל המצב הגרוע בעזה, סלים הזמין אותו לביצוע עבודות כאלו. לדבריו, סלים התקשר אליו ואמר לו שיש 1,000 ליטר סולר להביא ממצרים לעזה, הוא שאל אותו לגבי הכסף, וסלים אמר לו שייתן לו 200 דולר, והוא הסכים.

לדבריו, לאחר מכן סלים ביקש ממנו לבוא לביתו, הוא הגיע וראה אצלו אורחים, שני גברים שהוא לא ראה קודם לכן, הוא לחץ להם יד ונכנס לבית של סלים, הכין קפה וסלים הכיר לו אותם, ואמר להם שהוא עובד איתו, הם לקחו ממנו את הפרטים, אך סירבו לעבוד איתו, כי הם לא מכירים אותו.

לשאלה מי הם האנשים האלה, השיב הנאשם **"אני רק שומע מאנשים שהם מדברים שהם עובדים, שהם עובדים עם חמאס, עוסקים עם חמאס, אבל אין להם שום קשר עם חמאס. הם רמאים, הם סוחרים"**. לשאלה מנחה אם כוונתו שהם ביצעו את ההברחה הזו בגלל שהם סוחרים, השיב **"אני אומר בגלל שהם סוחרים והם רמאים"**.

לשאלה אם הוא יודע מה תפקידו של אבו אלעבד ציאם בחמאס, אם בכלל, השיב הנאשם **"התפקיד שלו רמאי. הוא מרמה אנשים, הוא סוחר, הוא אוסף שלושה ארבעה אנשים, הם מייבאים לו סחורה והוא מרמה אנשים"**, ולשאלה אם הוא קיבל את הכסף עבור ההברחה הזו, השיב בשלילה.

בהמשך, לשאלה למה האנשים האלה צריכים סולר, השיב הנאשם כי **"בעזה יש רווח בעזה במכירת הסולר בגלל שהוא יקר והם משתמשים בו לרכבים ולג'יפים, הם מוכרים אותם בשוק השחור במחיר שהוא יקר"**.

בחקירתו הנגדית, כשהופנה לסתירה שבין דבריו בעדותו הראשית כי הוא לא הכיר את האנשים שפגש בבית של סלים, לבין אמרתו בת/18 בה הוא מסר את שמותיהם, את היותם פעילי הגדודים ואת תפקידם במסגרת הגדודים, ונשאל אם מדובר בפעילי הגדודים או לא, השיב הנאשם **"בעזה מדברים שהם פעילי קסאם... הם מדברים כך אבל הם בפועל רמאים, גנבים ופיטרו אותם מעבודתם"**.

לשאלה מדוע הוא לא סיפר זאת בחקירותיו במשטרה, השיב הנאשם **"הייתי עייף והייתי פוחד ולא הייתי מבין כלום"**. לשאלה אם בגלל שהיה עייף ומבולבל הוא המציא שאבו אלעבד ציאם הוא אחראי כלא אבו עבידה בעזה, השיב **"אני שמעתי שכך מדברים"**, ולאחר מכן אף אישר שאמר זאת בחקירתו. לשאלה חוזרת מדוע לא סיפר בחקירתו שהם רמאים וגנבים ושהם לא פעילי קסאם, השיב הנאשם **"דבר ראשון, הם רימו אותי. לא נתנו לי את מה שהם הבטיחו לי, את התמורה. את הכסף. העבודה שלהם הייתה בסתר, הם לא רצו שאף אחד יידע במה הם עוסקים"**, ולאחר מכן הוסיף כי במשטרה לא היו שאלות כאלו, אלא החוקר שאל אותו רק על מה שהוא רצה לברר ולא שאל שאלה כזו. הנאשם לא הסביר מדוע כשהסנגור שאל אותו שאלות כלליות הוא כן סיפר זאת.

לגבי הטענה שהחוקר שאל שאלה כללית בלבד, אודות גיוסו לקסאם להברחות דרך הים, והוא בתגובה סיפר סיפור עם הרבה פרטים ושמות, לרבות תפקידיהם של אנשים אלו בקסאם ומקום מגוריהם, אך לא אמר בשום שלב שהם רמאים ולא פעילי קסאם, השיב הנאשם שהחוקר שאל אותו פרטים לגבי האנשים כמו גיל, מקום המגורים, עבודה והוא השיב. לשאלה אם החוקר אמר לו להגיד שמדובר בפעילי קסאם, השיב הנאשם בשלילה, וטען כי אמר זאת בגלל ששמע שהוא מתעסק עם חמאס. לשאלה נוספת מדוע לא אמר לחוקר שהוא בעצם רמאי, השיב הנאשם **"בגלל שהוא לא נתן לי"**

את הכסף, התחלתי לרדוף אחריו, אפילו הגעתי לאבא שלו", ובהמשך הוסיף "התחלתי לרדוף אחרי דהמאן לגבי הכסף הוא אמר לי אני אגייס אותך בחמאס ואני אתן לך משכורת גבוהה של 20 מיליון, הכול, היה רמאות". לשאלה חוזרת השיב הנאשם, כי יש דברים שהוא אמר אך החוקר לא רשם.

לשאלה מדוע סיפר בחקירה ששבועיים אחרי ההברחה סלים נתן לו 400 ₪ ואמר לו שהם הפסידו במחיר הזה, ולא אמר שלא קיבל דבר או שהוא רדף אחריהם, השיב הנאשם שהם רימו אותו בקשר לכסף, ובסוף סלים הביא 400 ₪ מגיסו, לאחר שהם רימו גם אותו והוא לא הצליח לשכנע אותם לתת לו כסף.

הנאשם אישר שלטענתו מטרת הברחת הסולר היא כדי שמזמין הסולר ימכור אותו ברווח. לשאלה מדוע הוא סיפק לאנשים שהוא יודע שהם פעילי קסאם משהו ממנו הם יוכלו להרוויח כסף, וכך גם לממן את פעילות הזרוע הצבאית של החמאס, השיב הנאשם **"הם כאילו עובדים בסתר, כאילו הם פעילים בחמאס. הם לא מחפשים את חמאס. הם מחפשים את הכסף"**.

לגבי הטענה שבחקירתו הוא אמר שהם היו צריכים את הסולר **"לג'יפים שלהם לקסאם"**, ולשאלה למה הביא סולר לפעילי קסאם לשימוש בג'יפים של הזרוע הצבאית של החמאס, השיב הנאשם **"מדינת ישראל שהיא מייבאת סולר לעבר עזה, חמאס לוקחת את זה. זאת אומרת שחמאס יש אצלה סולר. היא לא צריכה שאני אביא שני ליטרים סולר בשביל ג'יפ. אני הבאתי להם את זה בכדי להרוויח כסף. בגלל שהליטר סולר עולה 7 שקלים בתוך מצרים הוא עולה שקל. משום כך הם מרוויחים כסף עבור הסולר הזה"**, ואישר שהוא הביא את הסולר לפעילי קסאם כדי שימכרו אותו ברווח ולא לצורך הג'יפים שלהם. עם זאת לאחר מכן טען כי שאלו אותו למה משמש הסולר, והוא ענה להם **"לג'יפים, לרכבים"**.

לגבי האישום השני

בת/18 סיפר הנאשם, כי כשבוע לאחר הברחת הסולר, אותם פעילי קסאם שהזכיר קודם, פנו לסלים להברחת סולר דרך מצרים, אך סלים לא אמר לו, ויצא להברחה עם אחיו מואמן שגם הוא דיג, ובמסגרת הברחה זו, חיל הים המצרי רדף אחרי סלים, נגמר לו הבנזין והוא נתקע בים. לדבריו, בשעות בוקר התקשר אליו אשרף שהוא דיג, ואמר לו שסלים תקוע בלי בנזין כבר שלושה ימים, והוא הבין שאשרף הוא שותפו של סלים בהברחות, למרות שהוא הסתיר זאת ממנו ואמר לו שהוא לא יודע כלום. לדבריו, אשרף ביקש ממנו ללכת ולהביא לסלים בנזין, והוא שאל אותו מי יקנה את הבנזין, כי אין לו כסף, אשרף הביא כ-450 ₪ מהבית של סלים, קנה בהם בנזין ומסר לו אותו, והוא יצא עם הסירה של אשרף, עליה התקין את המנוע שלו.

לדבריו, לפני שיצא, הוא נפגש עם פעילי הקסאם, בהם דהמאן אבו סמעאן, שאמר לו **"תזהר שאף אחד לא ידע שאתה הולך אל סלים, או תדבר אודות הברחת הסולר"**, והנאשם שאל אותו ממי הוא יקבל שכר על כך, וזה השיב כי הוא יקבל שכר ממנו. לדבריו, לאחר מכן הוא עלה לסירה עם אחיו של סלים, מוחמד, התקשר לאשרף שתיאם בינו לבין סלים, והגיע אל סלים ומואמן אחיו, ראה שיש להם בסירה כ-1,200 ליטר סולר, מסר להם את הבנזין והם חזרו יחד לכיוון עזה.

לדברי הנאשם, לפני שהם נכנסו לנמל דיר אל בלח, יצאה אליהם חסקה של המשטרה הימית של חמאס, והוא מיד התקשר לאשרף ואמר לו שהמשטרה בדרך אליהם ושיתקשר לפעילי הקסאם, שלושת השוטרים שהיו בחסקה עם רובי

קלצ'ניקוב, חיפשו בסירה של סלים ומצאו את הסולר, חיפשו גם בסירה שלו ולא מצאו דבר, ולקחו אותם לנמל דיר אל בלח, שם המתין להם האחראי על המשטרה הימית בנמל, אבו גנדל נופל, ולאחר כחצי שעה הגיעו גם אחראי נמל עזה אבו אחמד סרחאן, קצין הבטחון בנמל חביב אבו זאידה, ואבו צלאח אלקוקה מהיחידה הימית, היכו אותם ולאחר מכן העבירו אותם לחדרים נפרדים לחקירה. לדבריו, בהתחלה הוא שיקר ואמר שהוא יצא לדוג, ובסוף הם גילו מה קרה והכו אותם, עד שהוא התעורר בבית החולים, ולאחר כשלוש שעות החזירו אותו לחקירה באותו מקום, שם הוא ראה את רעולי הפנים של החמאס קסאם, והוא הבין שהם הגיעו כדי להוציא אותם, ולאחר כחצי שעה הסיע אותו ג'יהאד מחיסן שהוא עקיד בקסאם ונתן לו 20 ₪ ללכת הביתה.

בעדותו הראשית טען הנאשם, כי כשהוא כבר ידע מי האנשים הללו, הוא אמר לסלים **"הם רמאים, הם לא פעילים, חמאס ולא שום דבר ואני לא רוצה להתעסק אתם"**, כך שבמקרה השני סלים יצא עם אחיו, ולו לא היה שום קשר לעניין. לדבריו, לאחר שסלים נתקע בלי בניין, התקשר אליו ב- 06:00 אשרף, שהוא בן דוד של אביו, וביקש ממנו להביא לסלים דלק. לדבריו, הוא התלבט, ובהתחלה אמר לו שייתן לרמאים ולגנבים שיביאו לו דלק, ושאלו לו עניין בזה, אך אמו, אחיו ואחותו של סלים החלו להתחנן אליו, ובסוף לקחו אותו לנמל עזה, אשרף הביא לו את הסירה שלו, ו**"מישהו בשם דהמאן אבו סמעאן זה הגנב השני, הרמאי כאילו, הוא הביא לי שני טנקים של דלק"**. לשאלה מה נאמר לו לומר אם יתפסו אותו, השיב הנאשם שאמרו לו לא להגיד שהוא הולך להביא את סלים, כי אף אחד לא יודע שהוא יצא כדי להביא סולר, אך הוא ביטל זאת ואמר שכל עזה יודעת שסלים עובד איתם.

לדבריו, בגלל שהוא התלבט, אחיו של סלים בא איתו, הם הביאו את הדלק ועוד מצרכים לסלים, והוא אמר לסלים **"אני רוצה ללכת, אין לי עניין אתך. והאנשים הרמאים האלו שאתה התעסקת אתם, מי שהביא אותי אליך זה לא אנשים, רק אימא שלך ואח שלך. כדי שהם יתחננו אליי"**, הוא רצה לחזור לעזה לבד, אך המנוע התקלקל, והוא עצר כדי להתניע אותו, ובסוף הם חזרו ביחד לעזה, אך הוא ביקש מסלים שלא יגיד שהם מכירים, כי הוא פחד מהחמאס.

לדבריו, מה שהוא פחד שיקרה, באמת קרה, וכשהגיעו לדיר אל בלח, האחראי אבו ג'נדל הוציא סירה עם שלושה חמושים, הם ערכו חיפוש בסירה שלו ולא מצאו כלום, שאלו אותו איפה הוא היה והוא אמר שעבד כדיוג במצרים. לאחר מכן הם יצאו לעבר הסירה של סלים שהיתה מאחור, מצאו בה סולר, ואז ביקשו מהם להכנס לסירה והביאו אותם לנמל דיר אל בלח. לדבריו, במקום המתינה להם המשטרה ולקחו אותם, הוא פחד מאד וכששאלו אותו אם הוא עם סלים, הוא אמר שלא, אמרו לו שישחררו אותו, אך הכניסו אותו ואת אח של סלים למין צינוק, הוא אמר שאין עליו כלום ושהוא רוצה ללכת הביתה, ואז הגיע מישהו בכיר, התחיל לתת לו מכות ולתחקר אותו והאשימו אותו בהברחות, ואחרי כעשר דקות, לאחר שמישהו אמר להם שהוא העביר את הדלק לסלים, והם הבינו שהוא שיקר להם, הם התחילו להכות אותו יותר, שברו אותו והכניסו אותו לבית החולים של דיר אל בלח, הוא איבד הכרה לכארבע שעות, וכל הגוף שלו היה שבור, וכשהתעורר הגיעו שני גברים מהמשטרה הימית, ואמרו לו שהוא יכול ללכת, הוא אמר שהוא לא מרגיש טוב, וביקש ללכת לסלים כדי שיחזיר אותו הביתה, אז החזירו אותו לדיר אל בלח, שם הוא ראה רעולי פנים, החזירו אותו לצינוק, נתנו לו שמיכה, ולאחר מכן אמרו לו שהוא יכול לצאת, אמרו לו שהוא לא אשם, שהם מאד מצטערים על מה שקרה ו**"שלא מגיע לי, שהם נתנו לי מכות בגלל אנשים רמאים כאלה"**, הוציאו את ארבעתם, ונתנו להם 20 ₪ באמצעותם הם נסעו לעזה.

לשאלה מדוע שחררו אותו, השיב הנאשם **"בגלל שהם לא רצו שהסיפור הזה יגדל ויהיה בלגן"**.

לגבי הטענה שהוא אמר בחקירתו שאבו אלעבד ציאם הוא פעיל ועובד בחמאס, ולשאלה מדוע החמאס תפס אותו אם הוא עזר למישהו מהחמאס, השיב הנאשם כי אם הוא היה עוזר לחמאס, הם לא היו נותנים לו מכות וזורקים אותו בבית חולים, והוסיף **"אלה שהתעסקתי אתם היו רמאים וגנבים, והם טוענים שאנחנו מתעסקים עם חמאס אבל הם סך הכול סוחרים. בגלל שאני גם אמרתי שהם רמאים, ופיטרו אותם מעבודתם... פיטרו אותם וגירשו אותם מהעבודה בגלל שכולם היו גנבים"**.

לדבריו, הוא לא יודע מי היו רעולי הפנים.

בחקירתו הנגדית אישר הנאשם, כי שבוע לאחר האירוע הראשון, סלים יצא לבצע הברחת סולר נוספת עבור אותם פעילי קסאם, כי חיל הים המצרי ביצע מרדף אחרי סלים, כי בגלל המרדף נגמר לו הדלק והוא נשאר בלב ים, וכי הוא לא ידע על כך בזמן אמת. עוד אישר הנאשם, כי שלושה ימים לאחר מכן פנה אליו אשרף, סיפר לו את הסיפור וביקש שהוא יעזור לחלץ את סלים, הוא הסכים ואשרף הביא לו 450 ₪ כדי לרכוש בנזין. בנוסף אישר הנאשם, כי הוא התקין את המנוע שלו בסירה של אשרף, כי לפני שהוא יצא לחלץ את סלים הוא נפגש עם דהמאן אבו סמעאן שאמר לו לא לספר לאחרים על הברחת הסולר לקסאם, וכי כשהגיע לסלים הוא ראה בסירתו 1,200 ליטר סולר שהיה מיועד לפעילי הקסאם, הוא מסר לסלים את הבנזין לסירה וחזר לעזה.

לשאלה אם כשראו את החסקה של המשטרה הימית הוא התקשר לאשרף ואמר לו שהמשטרה בדרך ושיתקשר לפעילי הקסאם, השיב הנאשם **"התקשרתי אליו, אמרתי לו שיתקשר לדמהאן... בגלל שהוא הוציא אותי... שהם לקחו אותי אצלו לפני שאני אצא לסלים, זה שהוא אמר לי לא לדבר עם אף אחד. זה מה שקרה"**. לשאלה אם דהמאן הוא אותו פעיל קסאם, השיב הנאשם בחיוב.

עוד אישר הנאשם, כי לאחר שהוא חזר למקום החקירה מבית החולים הוא ראה את רעולי הפנים של הקסאם. עם זאת, לשאלה אם הוא הבין שהם הגיעו כדי לשחרר אותם, השיב הנאשם **"אני לא הבנתי. הם הכניסו אותי בפנים, הכניסו אותי לצינוק... הכניסו את סלים ונעמן אליי, הביאו אותנו את ארבעתנו ביחד. אז אמרתי לסלים שהוא ראה אותי שהגוף שלי שבור ומצבי קשה, אמרתי לו אני רוצה ללכת הביתה ביקשתי. הוא אמר לי שקבוצת אנשים האלו הם יחזירו אותי הביתה אל תפחד. ואז חזרנו לעזה"**. לשאלה אם בסוף פעילי הקסאם אכן באו ושחררו אותם מהמשטרה הימית, השיב הנאשם **"אף אחד לא שחרר. ארגון חמאס, פעילי חמאס הם אלו ששחררו אותי, אני באתי מבחון, היו אנשים, אבל חמאס הם אלו שנתנו פקודה שאני אלך הביתה"**, וטען כי הוא לא ראה שפעילי הקסאם דיברו איתם לשם כך. בהמשך, אמר הנאשם שבדרך חזרה הביתה הוא אמר לסלים שמצבו קשה, שהוא בא להציל אותו ולא מבין למה עשו לו זאת, וסלים השיב שהקבוצה הזו הגיעה בכדי להוציא אותו, אך הוא עצמו לא ראה את זה, אלא רק שמע מסלים.

כשהוקראו לו הדברים מת/18 לגבי כך שהוא ראה את רעולי הפנים של הקסאם והבין שהם הגיעו בשביל להוציא אותם, ושהגיע עקיד מהקסאם בשם ג'יהאד מחסן, השיב הנאשם **"הוא זה שהחזיר אותי, הוא זה שנתן לי את ה-20 שקלים... הוא שייך לשלטון הישן של פתח"**. כשהופנה לכך שהוא אמר בחקירתו שמדובר בקצין בקסאם, השיב הנאשם **"הוא עובד, והוא עבר לחמאס"**. לשאלה מדוע בחקירתו הוא אמר שמדובר בקצין בקסאם, השיב הנאשם שהוא לא אמר את זה, ואולי החוקר שמע לא טוב, אלא אמר שהוא קצין בשלטון של אבו מאזן, והדגיש כי הוא לא קצין בקסאם או בחמאס, אבל הוא עבר לעבוד עם חמאס. בהמשך אישר הנאשם שכיום הוא עובד בחמאס, אך עמד על כך שלא מדובר בקסאם, אלא במשטרה הימית שעצרה אותו.

לשאלה מי פוטר מהעבודה בעקבות האירוע הזה, השיב הנאשם כי חמאס פיטרו מספר אנשים: מישהו בשם סיאם, ניזר חביב אבו זיידה, אבו יוסף אל גוגה, דהמאן אבו סמעאן, ואחד המכונה אבו סלאח, וציין כי פיטרו אותם בגלל שהם יצאו רמאים וגנבים, שכן הם היו כנופיה שסחרה בכל מיני סחורות, ומדובר באותה קבוצה שרימתה אותו בכסף ולא שילמה לו עבור עבודתו.

לשאלה איך אבו סלאח אל קוקה שעבד במשטרה הימית וחקר אותו קשור לעניין, השיב הנאשם **"בנמל של עזה אבו ג'נדל הוא אחראי, עבד אל גוגה, הוא אחראי על נמל עזה. שאנחנו היינו יוצאים מנמל עזה, היו ארבע אנשים האלו של אבו סיאם, התערבו אתו ובמידה וראית מישהו שקשור אלינו, אל תדבר אתו. שאני הגעתי ותפסו אותי וקרה כל הסיפור הזה, אבו עבד סיאם וכל אלו, ושם הבנתי שמדובר בכנופיה. עשו קבוצה של רמאים ואחר כך כולם פיטרו אותם מעבודתם".**

לשאלה חוזרת מדוע לא סיפר זאת בחקירתו, השיב הנאשם כי לא היתה לו הזדמנות לדבר.

לגבי האישום השלישי

בת/18 לשאלה האם היתה הברחה נוספת שפעילי חמאס רצו לבצע לטובת טילים, השיב הנאשם כי לאחר הברחת הסולר השניה, בערך בשנת 2014, סלים אמר לו שיש עסקה, עליה סיפרו לו פעילי הקסאם דהמאן אבו סמעאן ואבו אלעבד ציאם קוידר, וכדבריו **"אמרו לו יש משהו כבד משקלו 3 טון וסלים אמר שזה נשק שלא נמצא בעזה רוצים להביא אותו, כאשר סלים הציע לי אמרתי לו שהסירות של סלים לא מתאימות כי זה משקל רב, ואשרף אלסעידי וסלים נעמאן ואיתם דהמאן התפקיד שלהם היה לאתר סירה שמסוגלת לשאת את המשקל הזה, והבנתי שההברחה צריכה להיות בלב ים באמצעות אוניה ומשם החפץ יועבר לחסקה וכך נביא אותו לעזה".** לשאלה האם הדבר הכבד הזה קשור לטילים השיב הנאשם **"כן אך אני לא יודע איך נקרא".**

בעדותו הראשית טען הנאשם, שסלים סיפר לו על חפץ ששוקל 3 טון שרוצים לייבא, אך הוא לא יודע מה זה וגם סלים לא יודע, הוא אמר לסלים שאי אפשר לייבא חפץ שהם לא יודעים מהו, ואמר לו לשכוח מהעניין, ולאחר יום בערך, אשרף אמר לו שסלים מדבר שטויות, והוא אמר לאשרף שיתרחק מסלים וישכח מהנושא, ובזה נגמר העניין.

בחקירתו הנגדית אישר הנאשם שבמהלך שנת 2014, סלים פנה אליו ואמר לו שהוא נפגש עם דהמאן אבו סמעאן ועם אבו ציאם שהם פעילי קסאם, ושהם אמרו לו שהם זקוקים לסיוע בהברחת חפץ במשקל של 3 טון. עם זאת, הנאשם הכחיש שסלים אמר לו שסיפרו לו שהחפץ קשור למערך ירי הטיילים של החמאס. לשאלה מה אמרו לו על החפץ הזה, השיב הנאשם כי הוא לא יודע מה זה החפץ הזה, כי הוא ניסה לברר אך לא הצליח. לדבריו, הוא שאל את סלים במה מדובר, אם מדובר בטבק, והוא השיב שאינו יודע, ואם סלים היה יודע הוא היה מספר לו.

כשעומת עם כך שבחקירתו הוא אמר שסלים אמר לו שזה נשק שלא נמצא בעזה, ולשאלת החוקר הוא אישר שזה קשור לטילים, אך הוא לא יודע איך זה נקרא, השיב הנאשם **"לא, בגלל שהוא סיפר לי לגבי הנושא הזה, החוקר הזה שחקר אותי בנושא הזה, הוא ישב מולי ואני השבתי לו, הוא אמר ותפס אותי, והוא ירק עליי, הוא חזר מספר פעמים ואמר לי אתה מכיר, אתה כן יודע, ואני עניתי ואמרתי אני נשבע אני לא מכיר אני לא יודע, וכל זה סתם כאילו... כל מה שאת סיפרת הוא אמר אבל לא הזכיר כלום לגבי ייצור של הטיילים. הוא דיבר על זה**

אבל הוא לא, הוא דיבר על זה במיוחד, אמרתי לו שאני לא יודע כלום. וזה לא יצא לפועל".

לשאלה אם מדובר בחוקר חיים אלשאמי שהעיד בבית המשפט, השיב הנאשם כי אינו זוכר מאחר וחלפו עשרה חודשים, ולא זוכר איך הוא נראה. לגבי הטענה שמדובר באירוע טראומתי למדי שמישהו תופס אותו בפנים ושהוא אמור לזכור אותו, השיב הנאשם **"אף פעם לא נתקלתי במקרה כזה, אני הייתי בסיטואציה כזה, אני הייתי פוחד. הייתי מתוסכל וחשבתי על הילדים שלי, חשבתי רק להתפטר מהכול... משום שזו פעם ראשונה, היתה לי טראומה כי אף פעם לא נתקלתי בדבר כזה"**.

לשאלת התובעת השיב הנאשם, כי הוא לא אמר בחקירה שמדובר בנשק שלא נמצא בעזה, ושהוא יודע שזה קשור לטילים אך לא יודע איך זה נקרא, אלא רק אמר שהחפץ שוקל 3 טון ושרצו להביאו לעזה.

הנאשם אישר שהוא אמר שהסירות של סלים לא מתאימות כי זה כבד מדי, וכי אשרף אל סעידי וסלים ודהמאן היו צריכים לחפש סירה שיכולה לשאת את המשקל הזה.

לשאלה אם הוא הבין שההברחה צריכה להיות בלב ים, באמצעות אוניה גדולה השיב הנאשם **"הגיע אליי אשרף, ואמר לי שאנחנו מחפשים ספינה שיכולה לשאת את המשקל הזה. ואני הצעתי לו תתרחק מסלים, מה יש לך מסלים, והוא שמע ממני והוא הפסיק להתעסק עם סלים"**. לגבי הטענה שזו הפעם הראשונה שהוא מעלה את הטענה הזו, ושבחקירתו לא רק שהוא לא אמר שהזהיר את אשרף מסלים, אלא אף אמר שההברחה צריכה להתבצע בלב ים באמצעות אוניה, השיב הנאשם **"לא קרה"**, והוסיף כי הוא לא יודע אם זה מה שאמור היה לקרות. לשאלה למה אמר זאת בחקירה, השיב הנאשם שהוא שמע מאשרף שהם רוצים לבצע את ההברחה הזו ושסלים אמר לו שיש חפץ במשקל של 3 טון, והוא אמר לאשרף שיעזוב את סלים ושסלים משוגע, וכך זה נסגר.

בהמשך הכחיש הנאשם שאמר בחקירתו שהם יביאו את החפץ לעזה לאחר המפגש בלב ים.

לגבי האישום הרביעי

בהודעתו הראשונה ת/17, לשאלה אודות הפעילות בה השתתף עובר למעצרו, השיב הנאשם כי יום קודם לכן, סלים ביקש ממנו להשתתף בהברחה, לאחר שסלים נפצע ברגלו במהלך הברחה שבועיים קודם לכן, אמר לו שמדובר בהברחה של פיברגלס נוזלי וטבק, שחייבים להביא מסיני לעזה עבור האני אלנגאר מאלשאטי, המכונה אבו זכי, שהינו **"פעיל חמאס ומבריה לחמאס כך שמעתי"**. לדברי הנאשם הוא הסכים, וסלים אמר לו שייתן לו כ-500 דולר בתמורה. לדבריו, בשעה 17:00 לערך, הוא יצא מנמל עזה לכיוון סיני, בסירה השייכת לעואד שהינו קרוב משפחתו, יחד עם עואד ועם מוחמד, כשלפני כן, הוא ועואד הלכו לוואדי עזה, לבקשת סלים, העמיסו מנוע אחר ודלק לסירה, ואף פגשו שם את סלים. לדבריו, לעואד היה GPS שבו נקודות הגבול המצרי, והוא אף עמד בקשר עם סלים שהכווין אותם למקום קבלת הסחורה בסיני, כשסלים גם היה בקשר עם המברחים בצד המצרי. עוד טען, כי הם הגיעו לצד המצרי בשעה 20:00, לחוף הנמצא מספר קילומטרים אחרי אל-עריש, שם פגשו 3 או 4 אנשים שהוא לא מכיר, וביחד איתם הם העמיסו כ-30 פחים של פיברגלס נוזלי ו-3 חביות פלסטיק שהכילו טבק, עלו על הסירה ויצאו עם הסחורה לכיוון עזה, אך לאחר שעברו לצד העזתי, צה"ל עצר אותם עם הסירה והסחורה.

לשאלת החוקר השיב הנאשם, כי הם לא שילמו עבור הסחורה, שכן סלים מתעסק עם הכסף.

לשאלה לאיזו מטרה משתמשים בפיברגלס, השיב הנאשם "מספרים בעזה שחמאס משתמשים בפיברגלס הנוזלי לייצור טילים". לשאלה אם הוא יודע שחמאס יורים טילים לעבר ישראל, השיב הנאשם "אני רק עבדתי בשביל הכסף בלבד".

בעדותו הראשית העיד הנאשם, כי עואד הגיע אליו לבית בערך בשעה 14:30, ביקש שיבוא איתו והם הלכו לנמל, לקחו את הסירה של עואד ושטו לעבר ואדי עזה, לקחו איתם את מוחמד, ובערך בשעה 18:00-18:30 הם הגיעו לגבול מצרים, כאשר המנהיג שלהם היה עואד, שתיאם עם סלים, ולשאלה איך עואד ניווט את הסירה למקום המפגש עם המצרים, השיב כי עואד השתמש ב-GPS.

לדבריו, הם הגיעו לחוף במצרים בערך ב-20:00, פגשו את האנשים שעואד תיאם איתם בטלפון, שלושה אנשים שחיכו להם מסרו להם כ-40 מיכלים של פיברגלס וטבק. לדבריו, לאחר מכן הם חזרו לעזה בערך ב-21:00, וראו את ספינות חיל הים הישראלי שהתחילו לירות לעברם בכדורי גומי והתקדמו לעברם, והוא נפגע בגב התחתון, החיילים היו רעולי פנים וביקשו מהם לעצור, ואחרי צעקות תפסו אותם, אזקו את ידיהם, כיסו להם את העיניים, הלבישו להם חגורת הצלה, והעבירו אותם לספינה קטנה יותר.

בהמשך סיפר כי שלושתם הועלו לספינת חיל הים, וספינה נוספת לקחה את הסירה שלהם, העבירו אותם מהספינה הקטנה לגדולה, כיסו להם את העיניים ולקחו אותם לנמל אשדוד, לשם הגיעו בסמוך ל-04:00, שם חיכו להם מהצבא, הכניסו אותם לקונטיינר, וגם שם הם היו אזוקים ומכוסים עיניים, בהמשך הגיעו רופאים, נתנו להם לשתות מים חמים, כיסו אותם בשמיכות, והשאירו אותם לישון על הרצפה, ובערך ב-09:00 או 10:00, לקחו אותם אחד-אחד לחקירה.

לדבריו, בחקירה "הוא היה רושם את הכול ולפעמים לא היה רושם. שחקרו אותי, שאלו אותי מאיפה אתה, אני מעזה, אני עובד כדייג. וחקר גילה את השם שלי ואמר לי עם מי אתה מתעסק, אני עובד עם סלים נעמן ועווד". לשאלה אם הוא יודע להבדיל בין חקירותיו בשב"כ ובמשטרה, השיב הנאשם בשלילה, והסביר כי זו פעם ראשונה שהוא נתקל בהם. לשאלה לגבי התנאים בחקירות, השיב הנאשם "כשחקרו אותי בהתחלה הייתי, הייתי פוחד, לא הייתי, לא ישנתי טוב לילה קודם, הייתי מבולבל והוא התחיל לחקור אותי. קודם כל, חקר אותי לגבי, קודם כל חקר אותי לגבי הפיברגלס וזהו".

לשאלה מה קרה בחקירה ואיך הוא ישב, השיב הנאשם לא לעניין, ורק לאחר שאלה מנחה, איך נראה הכסא ואיפה היו ידיו, השיב הנאשם כי היה כסא רגיל, אך הוא היה אזוק ברגליים בשרשרת, וגם ידיו היו קשורות לאחור.

לשאלה מדוע הוא אמר לחוקר בחקירתו במשטרה שאומרים בעזה שמפיברגלס נוזלי מייצרים טילים, השיב הנאשם "אני אמרתי את זה בהתחלה כי לא הבנתי אם מדובר בשב"כ או חקירה משטרתית כי הם לחצו עליי, התחלתי לדבר על פיברגלס, שאנחנו משתמשים אותו למען הסירות, זה מיועד לסירות. התחיל להגיד לי לא אתם מייבאים את החומר הזה לחמאס. בגלל שחמאס רוצים, רוצים להשתמש בו לייצור טילים לעבר ישראל. התחלתי להגיד לא ולא, להקיש לדפוק על השולחן, ואמר לי אני אקח אותך לבית מלון ואתה תדבר, תדבר מהר. כמו ציפורים. זה שם של ציפור. זה מה שהוא אמר. הוא דפק על השולחן, אני אקח אותך לבית מלון תדבר כמו ציפור. אני אמרתי לו שאני התעייפתי ממך, ניסיתי לשכנע אותו מספר פעמים, לא עזר, אז אמרתי לו תעשה מה שאתה רוצה, הוא רשם כרצונו".

לשאלה כמה כסף הובטח לו עבור ההברחה, ומי הבטיח לו את הכסף, השיב הנאשם **"הם עבדו עליי, רימו אותי... הבטיחו לתת לי 200-300 דולר. לא קיימו את הבטחתם. לא לקחתי, לא קיבלתי כלום"**.

לשאלה מי הזמין ושילם עבור הפיברגלס והטבק, השיב כי מדובר באבו האני נג'אר, אותו הוא ראה פעם אחת אצל סלים, והוא מכיר אותו כדייג, שיש לו שתי סירות לדייג וגם ילדיו דייגים.

לשאלה למה משמשים הטבק והפיברגלס הנוזלי לפי ידיעתו, השיב הנאשם כי הטבק מיועד לנרגילות, והפיברגלס משמש לסירות, סככות, סוכות, ולאיתום חורים בסירות, ובהמשך אמר שהחומר מיובא רק עבור הסירות, ולא לשום דבר אחר.

בחקירתו הנגדית, כשנשאל אם לא ידע שאבו האני נג'אר הוא פעיל חמאס, השיב הנאשם כי הוא לא פעיל חמאס, אלא דייג ובעל שתי סירות. לשאלה מדוע סיפר בת/17 ובחקירה בשב"כ, שהוא שמע שאבו האני, שכיניו אבו זכי, הוא פעיל חמאס ומברח לחמאס, השיב הנאשם תחילה **"מה שאני יודע שהוא דייג"**, ולשאלה נוספת השיב **"בגלל שהתחלתי לספר ש... שנג'אר ראיתי אותו פעם אחת בבית של סלים נעמן שהיה פצוע. והוא לא, הגבר הזה לא מכיר אותי, והגבר הזה הוא לא פעיל בחמאס. התחלתי לספר את זה לחוקר, התחיל לדבר ולהגיד שהוא פעיל בחמאס התחיל, ניסיתי לשכנע אותו שהוא לא פעיל בחמאס הוא רק דייג, התעקש שהוא פעיל חמאס, אז כנעתי ואמרתי לו תכתוב מה שאתה רוצה, אני רוצה לסיים את החקירה, אז הוא רשם את זה"**.

לשאלה אם זה משהו שהחוקר המציא מהראש שלו ורשם מה שהוא רוצה, השיב שוב **"אמרתי לו מספר פעמים שהוא דייג, הוא התעקש וחזר והתעקש והתעקש, אז אמרתי לו בסוף תכתוב מה שאתה רוצה"**.

לשאלה מדוע לאחר מכן, כשהחוקר שאל אותו לאיזו מטרה משתמשים בפיברגלס, הוא השיב שמספרים בעזה שחמאס משתמש בפיברגלס הנוזלי לייצור טילים, וגם בחקירת השב"כ אמר שהוא יודע שהפיברגלס הנוזלי משמש את החמאס לייצור רקטות, ולא טען בשום שלב שזה משמש לתיקון סירות, השיב הנאשם **"אני אמרתי וצינתי שהחומר הזה משמש לתיקון הסירות, ואני לא מאפיין בין החקירות של השב"כ וחקירות של המשטרה. לא מבדיל. אני התעייפתי מרוב שסיפרתי ודיברתי שהחוקר אמרתי לו אתה יכול לגשת לספינה עצמה, יש שם עץ ומבחוץ יש את החומר של פיברגלס אתה יכול כאילו לבדוק בעצמך... אמרתי את זה מספר פעמים הם לא הקשיבו לי"**.

לגבי הטענה שזו הפעם הראשונה שהוא אומר שהפיברגלס משמש לתיקון סירות, וזאת מאחר שהוא שמע שעווד אמר את זה, והוא החליט ללכת על אותו קו, השיב הנאשם כי לכל מי שחקר אותו הוא הסביר למה זה משמש, אבל אף אחד לא הקשיב לו ולא השתכנע, והם רשמו מה שרצו.

לגבי הטענה שכשעווד טען בפני החוקרים שזה משמש לייצור סירות, הם כתבו את מה שהוא אמר, גם אחרי שהמשיכו לחקור אותו, ולא כתבו משהו אחר שהמציאו מראשם, ולשאלה מה היה לחוקרים דווקא נגדו, השיב הנאשם כי הוא נחקר לבד, הוא לא היה בקשר עם עווד ולא יודע מה הוא אמר בחקירה, וראה אותו רק אחרי שסיים שתי חקירות של השב"כ ושל המשטרה. לדבריו, מההתחלה ועד עתה, הוא סיפר שהפיברגלס מיועד לסירות, וגם אמר לאחד מחוקרי השב"כ שהוא יכול ללכת לבדוק את הסירה ולראות שהיא עשויה פיברגלס, אך החוקרים לא רצו להקשיב לו.

לשאלה אם בחקירתו הוא אמר שאבו האני נג'אר הוא לא פעיל חמאס, ושלא משתמשים בפיברגלס לייצור טילים אלא רק לתיקון סירות, והחוקר כתב מה שהוא רוצה מהראש שלו, השיב הנאשם **"הוא לא כתב מהראש אבל הוא שאל"**

לגבי כל סעיף וסעיף... למשל הוא שואל אותי לגבי אבו האני ניסיתי לשכנע אותו שהוא רק דייג, הוא התעקש שהוא פעיל חמאס, ונמאס לי אז אמרתי לו תרשום כרצונך ולגבי הפיבר אותו דבר. אז אמרתי לו שזה משמש לסירות והוא התעקש שזה משמש לדברים אחרים, למטרות אחרות, אז אמרתי תרשום מה שאתה רוצה ובסופו של דבר ביקש ממני לחתום".

לשאלה מדוע אם החוקר רצה להפליל, הוא כתב מפיו שהוא שמע שמספרים בעזה שהפיברגלס משמש לייצור טילים, ולא כתב שהוא יודע שזה משמש לטילים, השיב הנאשם כי הוא לא אמר זאת, אלא אמר לו שהוא יכול להתקשר לעזה ולברר למה מיועד הפיברגלס. לדבריו, הוא כל הזמן התעקש שזה מיועד לתיקון הסירות, והחוקר לא הסכים איתו והתעקש שחמאס משתמשים בזה לייצור טילים נגד ישראל, הנאשם ניסה להבהיר את דבריו, אך בסוף התעייף ורצה לסיים את החקירה, ובליט ברירה, אמר לחוקר שירשום מה שהוא רוצה.

הנאשם אישר כי לאחר מכן, כשהחוקר שאל אותו אם הוא יודע שהחמאס יורה טילים לעבר ישראל, הוא השיב שהוא רק עבד בשביל הכסף, ואישר כי הוא עשה זאת כדי להתפרנס.

לשאלה מדוע ענה כך ומדוע בשלב זה לא אמר לחוקר שזה בשביל הסירות ולא בשביל טילים, השיב הנאשם "הוא לא חידד את השאלה שהוא רצה כאילו לדעת אם אני יודע או לא יודע מה בדיוק, באותו רגע הוא ישב איתי, הוא נתן לי מיץ ונתן לי קפה. ואמר לו שאנחנו יושבים כידידים, זה לא חקירה כי אתה סיימת את החקירה שלך. התחיל לדבר איתי שחמאס יורה טילים לעבר ישראל, הוא אמר לי האם זה מוצא חן בעיניך המצב שלך כאילו לעכשו שאתה פה נמצא בכלא, בצינוק? אז אמרתי לו שאני עובד רק בכדי להתפרנס, בכדי לפרנס את משפחתי ואני חי בשכירות, דירה בשכירות".

בהמשך, כשהופנה לכך שגם מוחמד סיפר על הברחת הפיברגלס בדיוק כמוהו, וטען שהם הברחו את זה עבור פעילי חמאס, השיב הנאשם כי הוא לא יודע מה מוחמד אמר בחקירה, כי הם נחקרו בנפרד והתראו במעצר רק לאחר 22 ימי מעצר. הנאשם אישר כי הם לא תיאמו ביניהם ששניהם ישקרו ויאמרו שמדובר בפעילי חמאס. הנאשם אישר כי גם את הטבק פעילי החמאס מוכרים ברווח, שכן מחירו של הטבק בעזה גבוה בהרבה ממחירו במצרים.

בחקירתו החוזרת הבהיר הנאשם כי את הרווח ממכירת הטבק והסולר מקבלים הסוחרים שקיבלו מהם את הסחורה, כמו ציאים. לשאלה בשביל מי הכסף שציאים מרוויח, השיב הנאשם שזה בשבילו. לגבי הטענה שהתביעה טוענת שהכסף הולך לחמאס, השיב הנאשם כי הרווח עבר לאנשים עצמם ולא לארגון החמאס ולדבריו "בגלל שחמאס הוא שולט בעזה... כל דבר בעזה היא שולטת בו. זה לא כל כך זקוקה לאלף ליטרים של דלק והרווח שלהם".

לשאלה מדוע יצא להברחת הפיברגלס אם הוא אמר שהפסיק לעשות עסקים עם סלים, השיב הנאשם כי אחרי שסלים רימה אותו מבחינת הכסף, הוא הפסיק לעבוד אתו, וכאן הוא עבד מול עואד שהיה אמור לתת לו את הכסף, ואם היה מדובר בעסקה עם סלים, הוא היה מבטל.

טענותיו הנוספות של הנאשם לגבי אופן התנהלות החקירות

כפי שהובא לעיל במפורט, בסקירת התייחסותו של הנאשם לאישומים השונים, טען הנאשם טענות שונות כלפי חוקריו, כגון הטענה שלחצו עליו, איימו ודפקו על השולחן, או הטענה שחוקר תפס אותו וירק עליו, וכן הטענה שלא הקשיבו

לגרסתו, וחזרו וטענו בפניו טענות שונות עד שהוא נכנע ואמר להם שיכתבו מה שהם רוצים. בנוסף, טען הנאשם טענות לגבי התנאים הפיזיים והנפשיים בחקירותיו, ולגבי הלחץ הפנימי בו היה נתון.

בנוסף, במהלך חקירתו הנגדית, כשהופנה להודעותיו במשטרה, שעל המקור שלהן בערבית מופיעה חתימתו, אישר הנאשם את חתימתו, אך טען כי הוא לא יודע לקרוא, כי לא ראה את המסמכים הללו, וכי המסמכים עליהם הוא התבקש לחתום היו כתובים בעברית. כן טען, כי החוקר לא הקריא לו את ההודעות, אלא רק ביקש ממנו לחתום, ולכן הוא חתם. בהמשך כשהוצגה לו ההודעה ת/18 בעברית והוא הופנה לכך שאין עליה חתימה שלו, אלא רק על ההודעה שבערבית, השיב הנאשם **"לא נכון, כי אני לא יודע לקרוא. רק ביקש ממני לחתום וחתימתי. רוב המסמכים היו בשפה העברית"**. לגבי הטענה שהחוקר העיד ואמר שהוא הקריא לו את ההודעה לפני שהוא חתם, השיב הנאשם **"לא, זה לא נכון. רק ביקש ממני לחתום, אז חתימתי"**.

לגבי הטענה שהחוקר הסביר לו לגבי זכות השתיקה, השיב הנאשם שהוא ביקש עורך דין, אך אמרו לו שאסור לו להפגש עם עורך דין, ושהוא הגיע לבית המשפט וחזר כל הזמן, בלי להבין כלום.

לגבי הטענה שהחוקר אמר לו שהוא איש משטרה, כך שהוא יכל להבחין בינו לבין אנשי השב"כ, השיב הנאשם כי הוא לא יכל להבדיל ביניהם, כי הם **"כל הזמן יצאו חזרו"**. לגבי הטענה שבחקירה היה רק חוקר אחד, השיב הנאשם תשובה מבולבלת ולפיה **"למה אני לא מבחין ביניהם בגלל שיש שלושה. הם הכירו את עצמם, ואמרו שאנחנו מומחים. הם הביאו לוח שרשמים גירים, אני לא מבחין ביניהם. מישהו הביא את עצמו כקצין. קצין אחראי בעזה. אחד אמר שהוא, אני אחראי, אני קצין אחראי שם בנמל במצרים ואחד אמר שאני אחראי על האזור שאתה גר בו ואחד גם אמר לי אני אחראי על נמל, שאתה עוסק בו, איך לי לדעת ולהבחין ביניהם?"**.

כשהופנה שוב לכך שהכוונה היא לחקירה בה הוא התבקש לחתום, ונשאל כמה אנשים נכחו בה, השיב הנאשם שהוא חושב שהיה רק אחד, שביקש ממנו לחתום ולתת טביעות אצבע, ואמר לו שסיים את החקירה, ושהוא יעבור לכלא רגיל. לשאלה אם החוקרים שהעידו בבית המשפט חקרו אותו כל אחד בנפרד, השיב הנאשם כי הוא לא זוכר וגם לא זוכר אם היו איתם כל האנשים עליהם סיפר.

עדויות החוקרים

במסגרת עדותו הראשית של **החוקר אונסי חיראלדין**, הוגשה בהסכמה הודעתו הראשונה של הנאשם ת/17 (מקור בערבית ותרגום לעברית), והחוקר ציין כי ידיעתו את השפה הערבית היא ברמת שפת אם.

בחקירתו הנגדית אישר החוקר כי הוא עוסק בעיקר בעבירות בטחוניות, וציין כי הוא חוקר ביחידת פח"ע דרום מזה כמעט 11 שנה, וכי הוא חוקר בין מספר חקירות ביום למספר חקירות בשבוע.

לדבריו, הוא לא זוכר את חקירת הנאשם לפרטי פרטים, אם כי הוא זוכר את הנאשם, בין היתר מאחר ואין תיקים רבים של הברחות מהים.

החוקר אישר כי הוא התחיל בחקירה בשעה 20:40, וכי בתחילת החקירה הוא הגיש לנאשם ארוחת ערב ואחריה החל

עמוד 15

התחקור, כפי שציין בת/17. עוד אישר כי החקירה הסתיימה בשעה 21:15, וכי היא היתה קצרה, שכן ארכה 35 דקות כולל אוכל.

לשאלה אם במהלך ה-35 דקות הללו הנאשם יצא להתייעץ עם עורך דין, השיב החוקר בשלילה, וטען כי הוא הסביר לו את זכויותיו ואת זכות ההיוועצות, אך הנאשם לא ביקש להתייעץ עם עורך דין.

לשאלה אם בחקירה בוצע תרגיל חקירתי כלשהו, השיב החוקר בשלילה, והוסיף כי הנאשם נחקר לפני כן בשב"כ, השב"כ מסר להם זכרון דברים מהחקירה, והוא חקר אותו, בין היתר, על סמך זכרון הדברים הזה. החוקר אישר שהוא ישב בחקירה עם זכרון הדברים של השב"כ, שאל את הנאשם שאלות, בין היתר על סמך זכרון הדברים, כך שאם הנאשם השיב ולא אמר את כל הדברים, הוא יכל לשאול אותו על דברים אלו.

לגבי הטענה שלרוב ההקלדה או הרישום בחקירות לא נעשים מילה במילה, השיב החוקר כי הוא כותב את מה שהנאשם אמר ובדרך כלל גם כותב את מה שהוא שואל. לגבי הטענה שלעתים במהלך תשובה, החוקר מוסיף עוד שאלה קטנה אותה הוא לא רשם, אלא רשם רק את התשובה, וכשהופנה לת/17 שם בתשובה לשאלה כללית הוא הוסיף פרטים כמו גילאים (שורות 27 עד 32 בת/17), השיב החוקר כי יכול להיות שלאחר שהנאשם הזכיר משהו, הוא שאל שאלות קצרות כמו לגבי הגיל ולא כתב את השאלה בנפרד, אך זה לא נעשה לגבי שאלות מהותיות, שאז הוא פותח שאלה חדשה.

לשאלה מדוע הם לא מתעדים חקירות, על אף הפטור שבחוק, השיב החוקר כי יש נוהל שלא לתעד את החקירות האלה, וכי יש להם פטור. לשאלה מדוע לא הוקלטה החקירה כדי שבית המשפט יידע בדיוק מה החוקר אמר, מה הנאשם אמר ובאיזו דרך או ניסוח הוא אמר את הדברים, השיב החוקר כי החקירה התנהלה בשפה הערבית, שהיא שפת האם של הנאשם, והדברים נכתבו מפיו במדויק, מילה במילה, ולא הומצאו ע"י החוקר.

לגבי הטענה שהחוקר נכח בחקירת שב"כ קצרה לפני החקירה, ולאחר שהופנה לזכ"ד של חוקר שב"כ בשם לאון מיום 19.1.15, שם צוין כי הוא נכח כעשר דקות במהלך החקירה, השיב החוקר, כי הנאשם אמר שאינו יודע לקרוא ערבית היטב, ויכול להיות שהוא התבקש להקריא לו משהו, כנראה דף הזכויות, כי החוקר לא ידע להקריא לו את זה, אך לאחר מכן הוא יצא ולא נכח בחקירה עצמה.

החוקר אישר שהוא לא יודע כיצד התנהלה חקירת השב"כ, שבמהלכה נכתב זכרון הדברים עליו הוא התבסס בחקירה, שכן הוא לא נכח באותה חקירה.

לגבי דף הזכויות שהוא הקריא לנאשם, אישר החוקר כי בסעיף 1 מוסבר לנאשם שהוא נמצא בחקירה אצל שירות הבטחון הכללי בשיתוף משטרת ישראל. לגבי זכות ההיוועצות הפנה החוקר לסעיף 2, בו נכתב שזכותו להיוועץ באיזה עורך דין שיבחר, ולסעיף 3 בו נכתב שזכותו לפנות לבית המשפט בכל עת בבקשה או טענה כלשהי בעניין מעצרו, לבד או באמצעות עורך דין שימנה, אך אישר כי אין בדף הזכויות התייחסות לזכותו לסנגור ציבורי.

לגבי הטענה שהוא הקריא לנאשם את דף הזכויות במהלך חקירת השב"כ שנערכה ביום 19.1.15 בשעה 20:35, כך שבחקירת השב"כ הקודמת שנערכה בצהרים, שעל הזכ"ד שנרשם בה הוא הסתמך במהלך חקירתו, לא הוסברו לנאשם זכויותיו, השיב החוקר שיש לשאול את השב"כ, ושהוא לא יודע מה נהלי השב"כ, ואם הם מציגים לו את דף הזכויות בעת מעצרו או בחקירתו הראשונה (יצוין, כי בשלב זה העירה ב"כ המאשימה שאין מחלוקת שלא החתימו את הנאשם על דף

הזכויות בנמל אשדוד, אלא רק ברגע שנכנסו למתקן).

לשאלת הסנגור, הפנה החוקר לכך שבחקירה שלו ניתן לנאשם הסבר על זכותו להיוועץ בסנגוריה הציבורית. לשאלה איפה נרשמה תגובת הנאשם לשאלה אם הוא מעוניין בסנגור או לא, השיב החוקר כי הנאשם אישר שהוא הבין את זכויותיו, אך לא ביקש להיוועץ בסנגור, ואם הוא היה מבקש הוא היה מתעד זאת. לגבי הטענה שאדם מעזה בכלל לא מבין מה זו הסנגוריה הציבורית, ולרוב הוא יהיה חשדן מאחר והמדינה משלמת עבור הייצוג, וכי לא נראה שהוא הסביר לנאשם מה זו הסנגוריה הציבורית, השיב החוקר כי הוא הסביר לנאשם מספר פעמים את זכותו להיוועץ בעורך דין, והפנה לשורה 3,6 ו-21 לת/17, למרות שהוא מחויב להסביר לו את זה פעם אחת. בהמשך אישר החוקר כי הכתוב בשורות 4 עד 15 זו תבנית קבועה של חקירה משטרתית, ולא משהו שהוא כתב, אך טען כי הוא הקריא לו גם את כל מה שכתוב בתבנית הזו.

החוקר שלל את הטענה שבגלל שמספר דקות לפני תחילת החקירה הוא הקריא לנאשם את דף הזכויות בחקירת השב"כ, הוא לא הקריא לו שוב את הזכויות שנכתבו בתבנית הקבועה של החקירה המשטרתית, וטען שהוא הקריא לו את מה שכתוב בתבנית בערבית.

בחקירתו החוזרת, לשאלה אם מה שהנאשם אמר נרשם מילה במילה, להבדיל מאותן שאלות קצרות של החוקר, שלדבריו לא תועדו, השיב החוקר בחיוב.

במסגרת עדותו הראשית של **החוקר חיים אלשאמי**, הוגשה בהסכמה הודעתו השניה של הנאשם ת/18 (מקור בערבית ותרגום לעברית). החוקר העיד כי הוא משמש כחוקר פח"ע במחוז הדרומי, וכי ערבית היא שפת האם שלו. לדבריו, הנאשם לא היה מנוע מפגש בעת גביית ההודעה, והוא כתב בת/18 הערה שהוא שלח הודעה על כך לעו"ד חסונה שייצג אותו. עוד ציין, כי בסיום העדות הוא הקריא לנאשם את העדות והוא אישר אותה בחתימתו.

בחקירתו הנגדית אישר החוקר, כי הוא עוסק בעיקר בחקירת עבירות בטחוניות, וציין כי הוא עושה כן משנת 2006, וכי הוא חוקר לפעמים כמה חקירות ביום, ולפעמים כמה בשבוע.

לדבריו, הוא לא זוכר את חקירתו של הנאשם. לשאלה אם הוא יודע מה נעשה עם הנאשם בשבועיים שחלפו בין חקירתו הראשונה לבין החקירה שהוא ערך, השיב החוקר כי מדובר בחקירה משותפת עם השב"כ, וכי מעבר למה שהוא עשה בתיק, הוא לא היה מעורב ולא יודע מה עשו בחקירות השב"כ.

החוקר אישר כי זכרון הדברים של חקירת השב"כ עמד בפניו בעת החקירה, וממנו הוא שאב את השאלות, וציין כי הוא מוסיף על כך שאלות הבהרה נוספות במידת הצורך.

החוקר אישר כי החקירה שהוא ערך היא חקירה רגילה, ללא תרגילי חקירה. לשאלה מדוע אם כך החקירה לא תועדה, השיב החוקר כי יש להפנות שאלה זו לקצין החקירות הארצי.

לגבי הטענה שחוקר לא מצליח להקליד כל מילה שנאמרה בחקירה, השיב החוקר כי הוא מקליד מהר, וכי הוא כותב כל מילה שהחשוד אומר. לגבי הטענה שגם אם הוא מנסה לכתוב את רוח הדברים ולכתוב את דברי החשוד, הוא לא

כותב כל שאלה שהוא שואל, השיב החוקר שזה לא נכון.

כשהופנה לדברים שכתב בת/18 (שורות 26-49) ונטען בפניו שזה לא הגיוני שהנאשם דיבר כך וציין את גילו של סלים מיזמתו, אלא הגיוני יותר שהוא שאל לגילו בעת שהנאשם דיבר עליו, השיב החוקר שזה מה שנרשם וזה מה שהנאשם אמר, וחזר על כך מספר פעמים. בהמשך טען החוקר, כי כל הדברים שכתב נאמרו ע"י הנאשם ברצף בתשובה לשאלה אחת, וכשהוא סיים, החוקר שאל שאלה נוספת, כפי שרשם. בנוסף, שלל החוקר את האפשרות שהוא לא הבין בדיוק את כל מה שהנאשם אמר, ועמד על כך שכל מה שהנאשם אמר נרשם.

לגבי הטענה שהנאשם לא יודע לקרוא ולכתוב היטב ושהחוקר לא בירר זאת, ולמרות זאת ציין שהנאשם קרא את ההודעה וחתם עליה, השיב החוקר שזה לא נכון, והפנה לכך שבשורה 167 למקור שנכתב בערבית צוין כי הוא הקריא לנאשם את העדות, וכנראה שזה תורגם באופן שגוי לעברית.

לשאלות הסנגורית השיב החוקר, כי הוא היה לבוש בבגדים אזרחיים בחקירה, וכי היא נערכה במשרדים המשטריים בכלא שקמה ולא בחדר חקירות של השב"כ, אם כי באותו מתחם.

החוקר אישר כי כנראה שהנאשם היה מנוע מפגש עם עו"ד תקופה מסוימת, מאחר והוא הודיע לו בתחילת החקירה שכבר אין מניעה. לשאלה אם הוא הודיע לנאשם שהוא יכול להתייעץ עם הסנגור לפני החקירה ושאפשר להמתין לעורך דינו לפני תחילת החקירה, השיב החוקר כי מה שנרשם זה מה שנאמר, והוסיף כי אם הנאשם היה מבקש הוא היה ממתין ויוצר קשר עם עורך דינו, אך הוא לא ביקש. לדבריו, הוא הודיע לנאשם על זכות ההיוועצות, ואף אמר לו שנשלחה הודעה לסנגור, והתגובה שלו היתה **"כן מבין אני רוצה לספר את כל האמת"** כפי שנרשם.

בחקירתו החוזרת לשאלה איך מתחם החקירות מחולק, השיב החוקר כי יש הפרדה מוחלטת, עם דלת נעולה, בין המשרדים המשטריים לבין משרדי השב"כ.

דין והכרעה

הפן הראייתי

הטענות כנגד אמרות החוץ של הנאשם

לפי הוראות סעיף 12(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן- הפקודה) :

"עדות על הודיית הנאשם כי עבר עבירה, תהא קבילה רק אם הביא התובע עדות בדבר הנסיבות שבהן ניתנה ההודיה ובית המשפט ראה שההודיה היתה חפשית ומרצון".

על פי הפסיקה, אם הנאשם אינו מתנגד לקבילות ההודאה, ניתן להסתפק בראיה לכאורה כי ההודאה היתה חופשית ומרצון, ובהוכחה "שטחית" בלבד של נסיבות מסירתה, אך אם הנאשם מתנגד לקבילותה, אין די בכך- על התביעה להביא ראיות של ממש על מנת להפריך את טענותיו במידה שלמעלה מספק סביר, ולשכנע את בית המשפט כי ההודאה עומדת בתנאי הקבילות וכי היא אכן נמסרה באופן חופשי ומרצון. בחינה זו של טענות התנגדותו של הנאשם לקבילות

הודיית החוץ נערכת במסגרת "משפט זוטא", כאשר הנאשם מחויב להציג לאלתר את נימוקי ההתנגדות באופן מפורט, לנקוב בגורמי הפסול, ואף לציין את שמות האחראים להיווצרותם ולקיומם של גורמי הפסול. פירוט זה תוחם למעשה את תחומי הדיון במשפט הזוטא, כשחובת התביעה מצטמצמת רק להפרכת טענות הפסול שנטענו, והנאשם אינו רשאי להוסיף טענות פסול במהלך משפט הזוטא (ראו י.קדמי, **על סדר הדין בפלילים, חלק שני- הליכים שלאחר כתב אישום א** (2009), עמ' 1438 ואילך, והאסמכתאות שפורטו שם).

כבר נפסק, כי השלב להעלות טענות לגבי קבילות ההודאות, בין אם מדובר במסלול החקיקתי (סעיף 12 לפקודה), ובין אם מדובר במסלול הפסיקתי (ראיה שהושגה שלא כדין, דוגמת ההלכה שנקבעה בע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי** (4.5.06)), הינו השלב הדיוני, כאשר בהעדר התנגדות להגשת ההודאות, יש כדי להצביע על הסכמה שאלו ניתנו מרצונו החופשי של הנאשם (ראו למשל ע"פ 1410/10 **אחמד נ' מדינת ישראל** (14.7.11)).

בענייננו, כאמור, במסגרת המענה לכתב האישום, הבהירו הסנגורים שאין להם טענות למשפט זוטא, אלא הטענה היא שחלק מאמרות הנאשם אינן מדויקות, וכי **"הטענות הן לעניין לחץ פנימי וגורמים שהביאו אותו לומר חלק מהדברים"**. גם במועד עדותם של החוקרים, ביום 1.7.15, שבו הסנגורים וטענו כי אין להם "טענת זוטא", וכי הם לא טוענים נגד קבילות האמרות, אלא לעניין המשקל.

ואולם, במהלך עדותו של הנאשם בבית המשפט, הוא העלה לראשונה טענות הקשורות באופן התנהלות חקירותיו, ובין היתר טען לתנאי החקירה (עייפות, הושבתו על כסא כשידיו אזוקות לאחר) ללחץ פיזי ונפשי שהופעל עליו ע"י חוקריו (שאף הגיע למגע פיזי ולאיומים), לסירוב של החוקר לכתוב את גרסתו, ולכך שהוא הסכים שהחוקר יכתוב מה שהוא רוצה.

במסגרת הסיכומים מיקדו הסנגורים טענותיהם בעיקר בחקירת השב"כ, וייחסו למעשה את המעשים שתיאר הנאשם בעדותו לחוקרי השב"כ, והגם שהבהירו כי הם לא העלו "טענות למשפט זוטא", שכן הלחץ שהופעל על הנאשם בחקירות השב"כ לא עולה כדי אמצעים פסולים, אלא שגורמים מסוימים הביאו אותו לומר חלק מהדברים בחקירותיו, הם העלו, לראשונה, טענות רבות כנגד חקירות השב"כ.

לטענת הסנגורים על בית המשפט להתחשב בכך שחקירות המשטרה בוצעו רק לאחר מספר חקירות שב"כ, אשר חוקרי המשטרה אף אישרו כי ניהלו את חקירותיהם בהסתמך על תוצריהן, אך המאשימה לא הציגה כל ראיה לגבי אופן התנהלותן, כשלדבריהם **"חקירת המשטרה מהווה רק הצגה, שנערכת לאחר שהמחזה כבר נכתב, לוחק, ונערכו כבר חזרות, עד שהגיע לשלמות המצדיקה את 'הלבנת' החקירה החשאית בחקירה משטרתית"**. לטענתם, די בעובדה זו כדי לפגוע פגיעה של ממש במשקל ההודעות שהוגשו. עוד טענו, כי מאחר והמאשימה בחרה שלא להעיד את חוקרי השב"כ או להביא כל ראיה באשר לחקירות השב"כ, יש לקבל את גרסת הנאשם על שהתרחש במהלכה, כיוון שזו לא נסתרה על ידי המאשימה.

לדבריהם, חוקרי המשטרה לא נחקרו על הגורמים שהניעו את הנאשם לשנות מגרסתו ולאשר את הפרטים שמסר בשב"כ, משום שאלו היו רלוונטיים לחקירתו בשב"כ, שלגביה העידו חוקרי המשטרה כי אינם יודעים מה נעשה במהלכה. עוד טענו הסנגורים נגד העדר תיעוד מדויק של החקירה המשטרתית (כשכוונתם להקלטה), ולגבי אי מילוי זכות ההיוועצות על בוריה, הן בחקירות השב"כ והן בחקירות המשטרה. לטענתם, בהעדר תיעוד מדויק לא ניתן לשלול כי גם

בחקירה המשטרתית כוון הנאשם למידע אותו אימץ קודם לכן בחקירת השב"כ, תחת לחץ חוקרי השב"כ.

נראה כי ההגנה ניסתה לפסוח על שני הסעיפים, תוך העלאת טיעונים סותרים, לפיהם מחד אין לה טענות נגד קבילות האמרות ועל כן לשיטתה היא אינה מחויבת להעלות את כל טענותיה בתחילת המשפט, ומאידך העלתה רק בפרשת ההגנה ובסיכומים טענות רבות כנגד אופן התנהלות החקירה, על בסיסן ביקשה למעשה לפסול חלק מדברי הנאשם בהודעותיו.

כבר עתה אציין, כי הדעת אינה נוחה מהדרך בה בחרה ההגנה להתנהל בתיק זה, ואני סבורה כי לא ראוי להתנהל בדרך של העלאת טענות מפתיעות בשלבי הסיכומים, וכי היה עליה להעלות את עיקר טענותיה בשלבי המענה (בין אם מדובר בטענות המשפיעות על הקבילות, ובין אם על המשקל), על מנת שהתביעה ובית המשפט יוכלו להעריך נכונה את גדר המחלוקת, ועל מנת שהתביעה תערך בהתאם בהבאת עדיה. יחד עם זאת, למען הזהירות, ועל אף השלב בו הועלו, ייבחנו להלן טענותיו של הנאשם.

לאחר ששמעתי את טענות הנאשם בעדותו ואת הטענות הנוספות של הסנגורים, לא מצאתי כי יש בהן כדי לפגום בקבילות אמרותיו של הנאשם במשטרה, ואף הסנגורים שבו וטענו גם בסיכומים, אחרי הכל, כי הם אינם טוענים להעדר קבילות האמרות.

ויצוין, כי גם בשלב בו טען הנאשם להתנהגות אלימה של החוקרים (לגבי אמירות מסוימות הקשורות באישומים השלישי והרביעי), היינו שחוקר דפק על השולחן ואיים עליו שהוא יזמר כמו ציפור, או שחוקר תפס בפניו וירק עליו, הנאשם עצמו עמד על כך שהוא לא אמר את הדברים שנכתבו בהודעותיו, אלא אלו דברים שהחוקר כתב, לאחר שהוא אמר לו שיכתוב מה שהוא רוצה.

בהערת אגב אציין, כי קשה לקבל את הפרשנות שנתנו הסנגורים בסיכומיהם לדברי הנאשם, למשל, שהחוקר לא באמת ירק עליו אלא דיבר מקרוב כך שרוק ניתז מפיו, או שהנאשם הגזים בעדותו באמרו שאמר לחוקריו שירשמו מה שהם רוצים, כשבפועל הוא היה נתון בלחץ פנימי שנבע מהיותו ער כל הלילה, לאחר שנורה ונעצר והובל מרחק רב דרך הים, מחקירה לוחצת לגבי פרטים מסוימים בעלי נופך בטחוני, תוך שאלות חוזרות, התחלפות חוקרים, תפיסה בפניו, דיבור מקרוב, ישיבה בתנוחה לא נוחה כשהוא אזוק, ועקב לחץ זה הוא עצמו אישר פרטים שלא היו בידיעתו, והסכים לדברי החוקרים.

הסנגורים רשאים היו לנסות ולהבהיר את הדברים בחקירתו החוזרת של הנאשם, אך הם לא יכולים להציע טענות עובדתיות חלופיות, השונות מאלו שהוא עצמו העלה, ולבקש מבית המשפט לאמצן, בעיקר כאשר טענות אלו עלו רק בעדותו של הנאשם, ולא לובנו עם אף אחד מהעדים.

בהקשר זה אציין, כי אין כל משקל ראייתי לטענותיו של עואד לגבי אופן התנהלות חקירתו, והן אינן יכולות להעיד על שהתרחש בחקירותיו של הנאשם. יתרה מכך, יש אף צדק בדברי ב"כ המאשימה, כי דווקא העובדה שבאמרותיהם של עואד ומוחמד (שנגבו ע"י אותה יחידת חקירה ורובן ע"י אותו חוקר שגבה את ת/17), לא נרשם מפיהם, גם לאחר חקירות רבות, כי הפיברגלס הנוזלי משמש לייצור טילים, יכולה להעיד על כך שגם בעניינו של הנאשם לא נרשמו דבריהם של החוקרים, אלא אלו דברי הנאשם, שהרי לא נטען שהיה לחוקרים אינטרס להפליל דווקא את הנאשם

ולהפלותו משותפיו. יש גם צדק בטענה, כי לו החוקרים היו כותבים מה שהם רצו, כטענת הנאשם, סביר להניח שהיו בוחרים במשפט מפליל מובהק ולפיו הנאשם ידע שהחומר משמש לייצור טילים, ולא במשפט עמום לפיו הוא שמע שמספרים זאת בעזה.

מבלי להכנס לגופן של הטענות ולבחון האם הדברים שתיאר הנאשם בעדותו מהווים אמצעי פסול, אשר שלל את יכולתו של הנאשם לבחור האם למסור הודאה מושכלת או לא, ואשר יש בו לפגוע בהיות ההודאה חופשית ומרצון, אני סבורה כי יש לדחות את הטענות כבר במישור העובדתי.

עדותו של הנאשם עשתה עליי רושם מגמתי ולא אמין. הנאשם, אשר בחקירתו הנגדית אישר כמעט את כל תוכן אמרותיו במשטרה, הכחיש באופן מגמתי ומופגן כל אמירה שיש בה כדי לקשור את מעשיו לחמאס או לקסאם, לרבות בעניינים שאינם קשורים לעבירות בהן הואשם. כך למשל בעניין הברחת האלקטרוניות לריתוך ברזל ע"י סלים עבור אבו האני נג'אר, אשר בת/17 סיפר כי חמאס משתמש בהן לטילים, ואילו בחקירתו הנגדית אישר את סיפור ההברחה, אך טען שלא אמר שזה משמש לטילים של חמאס אלא לריתוך ברזל בלבד. ברור שבעניין זה, שלא היה בידיעת החוקר קודם לדברי הנאשם, ואשר אינו קשור בנאשם כלל, גם לדידו של הנאשם לא היה לחוקר כל אינטרס לשרבב את החמאס.

עדותו של הנאשם בפניי אף היתה רצופה סתירות ושקרים, וכללה טענות שונות ומשונות בנוגע להתנהלות החוקרים, אשר הלכו והתפתחו במהלך חקירתו, עד לכדי אלימות של ממש. בנוסף, לא האמנתי לדברי הנאשם כי הוא לא הבחין בין חקירותיו בשב"כ לבין חקירותיו במשטרה, כאשר מעדותו בפניי נראה כי הוא ידע להבחין ביניהן היטב (מה גם שיש שוני מובהק ביניהן- מבחינת חדרי החקירה, הזדהות חוקרי המשטרה כאנשי משטרה, האזהרה, היידוע בדבר זכויותיו, החתמתו על הודעותיו ועוד), כאשר בשלב מסוים הוא אף טען שאמר לאחד מחוקרי השב"כ שהוא יכול ללכת לבדוק את הסירה ולראות שהיא עשויה פיברגלס. בהקשר זה יצוין, כי אף הסנגורים לא האמינו לנאשם שלא הבחין בין החוקרים, שכן טענו בסיכומיהם שהלחץ שתיאר הנאשם בעדותו הופעל עליו רק ע"י חוקרי השב"כ, ולא ע"י חוקרי המשטרה.

לכל אלו יש לצרף את העובדה שעדותו של הנאשם בעניין זה, כמו בעניינים נוספים (שנגעו לאישומים הראשון והשני) הינה עדות כבושה, שהועלתה לראשונה בפרשת ההגנה, וככזו ערכה ומשקלה מועטים ביותר, בהעדר הסבר מניח את הדעת לכבישתה ולסיבת חשיפתה בשלב מאוחר של המשפט (ראו למשל, ע"פ 4297/98 הרשטיק נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4), 673).

בע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל (18.5.98) נקבע כי הדברים יפים גם לגבי עדות נאשם, על אף זכות השתיקה העומדת לו בשלבי החקירה, ואף צוין:

"גם נאשם הכובש את גרסתו חייב ליתן הסבר סביר ואמין בדבר הטעם לכבישתה של הגירסה; ובמקום שלא ניתן טעם כזה, נושאת הגירסה המאוחרת תווית של חשד, שמא היא כוזבת. תווית כזו טעונה הסרה; וכל עוד לא הוסרה הריהי מעיבה על אמינותה של הגירסה".

הנאשם לא העלה את טענותיו לגבי הלחץ שהופעל עליו בחקירה, שהגיע עד לאלימות של ממש, בשום שלב, לא עמוד 21

בהארכות המעצר שהתקיימו בבית המשפט השלום באשקלון, במסגרתן היה מיוצג (ת/19-א-ת/19ד), לא במענה לכתב האישום, כשגם אם הסנגורים טענו בישיבת המענה באופן עמום כי היו גורמים שגרמו לנאשם לומר חלק מהדברים, הם לא פירטו טענות אלו, ולא ביקשו לזמן את אנשי השב"כ לצורך ביסוס טענות אלו, ואף לא בעת חקירותיהם הנגדיות של חוקרי המשטרה. חזקה, כי אם טענות אלו היו נכונות, הן היו מועלות ע"י הנאשם כבר בהזדמנות הראשונה.

אשר לחקירות הנגדיות של החוקרים, במסגרתן לא הוטחה בהם כל טענה על לחץ, אלא הם נחקרו רק על אופן רישום ההודעות ועל זכות ההיוועצות, הרי שאין צורך להכביר מילים על חשיבותה של החקירה הנגדית ככלי חשוב לבחינת מהימנות ואמינות עדותו של עד.

בפסיקה הוכרה החובה לחקור את העד של הצד השני בכל נקודה מהותית בה חולקים על דבריו, על מנת לחדד את השנוי במחלוקת, על מנת לאפשר לעד לבחון את עמדתו מחדש, לחזקה או לסטות ממנה, ועל מנת לאפשר לבית המשפט להתרשם מן הדרך בה הוא מגן על גרסתו. על כן, כאשר עד אינו נחקר בחקירה נגדית על נושא מסוים, ההנחה היא כי אותו נושא אינו נתון במחלוקת, וגם אם ניתן להמנעות זו הסבר, יש לה משקל לחיזוק גרסת העד באותו נושא בו לא התאפשר לו להגן על עמדתו (ראו י.קדמי, **על סדר הדין בפלילים, חלק שני- הליכים שלאחר כתב אישום ב** (2009), עמ' 1574 ואילך, והאסמכתאות שפורטו שם).

כאמור, בסיכומיהם טענו הסנגורים כי לא חקרו על כך את החוקרים, מאחר והטענות רלוונטיות לחקירות השב"כ, שהחוקרים העידו שהם לא יודעים על שהתרחש בהן (וכאמור הדבר עומד בסתירה לטענות הנאשם שהוא לא מבדיל בין חקירות השב"כ לחקירות המשטרה, טענה שכשלעצמה לא היתה אמינה על"י ונסתרה גם ע"י הנאשם עצמו).

דין של טענות אלו, לרבות כל ההסתייגויות שהעלו הסנגורים לגבי אופן ביצוע החקירה המשטרתית בעקבות חקירת השב"כ, להדחות, לאור הפסיקה הענפה, במסגרתה נדונו טענות דומות בהרחבה.

בע"פ 6613/99 **סמירק נ' מדינת ישראל**, פד נ(3), 529, קבע בית המשפט העליון, כי אין צורך להכריע במעמדן הראייתי של כל אמרותיו של המערער, או בשאלה האם חוקרי השב"כ הפעילו אמצעים פסולים במהלך חקירתו, כטענתו, שכן אין צורך להסתמך על הודאותיו בפני חוקרי השב"כ, אלא רק על הודאתו בחקירה המשטרתית, אשר נגבתה על ידי חוקר משטרה, ללא נוכחות אנשי השב"כ, ולאחר שהודעו לו זכויותיו, כש"**בנסיבות אלה, נוצר חיץ מבחינת תנאי גביית האמרה, בין חקירתו הקודמת של המערער על-ידי אנשי השב"כ לבין גביית ההודעה המשטרתית על-ידי רפ"ק סילברמן; על כן, אף לו נפל פסול כלשהו בחקירה שנערכה על ידי השב"כ קודם לגביית ההודאה המשטרתית, אין לומר כי המערער היה נתון בעת גביית ההודעה תחת לחץ או מורא ששללו ממנו חופשיות רצונו**".

על אחת כמה וכמה בענייננו, בו נמנעו הסנגורים מלהעלות טענותיהם בצורה מפורשת ומלבקש להעיד את חוקרי השב"כ על מנת לברר את טענותיהם.

אם כך, וגם אם חקירות השב"כ שנערכו לנאשם היו לוחצות ולא נעימות, הרי שאחריהן הוא נחקר ע"י חוקרי המשטרה בחדר חקירות אחר, הודעו לו זכויותיו לרבות זכות ההיוועצות וזכות השתיקה, ונראה היה שהחקירות התנהלו בצורה נינוחה (בת/17 צוין כי הוא קיבל אוכל בתחילת החקירה, בת/18 הוא נשאל לשלומו, ואף לגרסת הנאשם, באחת

החקירות בשלב מסוים התנהלה בינו החוקר שיחה ידידותית על חייו בעזה).

שתי ההודעות נכתבו תחילה בשפה הערבית, כשלפי הרשום בהן ולפי עדויות החוקרים שהיו אמינות עליו, הן הוקראו לנאשם והוא חתם עליהן. גם בעניין זה טענתו של הנאשם לפיה לא הקריאו לו את ההודעות והוא התבקש לחתום על מסמכים שלא ידע את תוכנם, אינה אמינה ואף הוכחה כשקרית, שכן לטענתו הוא התבקש לחתום על ניירות בשפה העברית, ואילו מהמסמכים שהוגשו לעיוני עולה כי חתימתו של הנאשם מצויה על כל ההודעות שנכתבו בערבית, ואינה מופיעה על העותק המתורגם (שתורגם רק לאחר סיום החקירה).

בנוסף, אינני יכולה לקבל את טענות הסנגורים לגבי הפגיעה בזכות ההיוועצות של הנאשם.

בשתי ההודעות הוסברה לנאשם זכותו להיוועץ בסנגור, והוא אמר שהוא מבין זכות זו. הטענה שלא הודע לנאשם על זכותו לסנגור ציבורי נכונה אולי לגבי ההודעה הראשונה, שכן לא נמסר לו במסגרתה הסבר על הסנגוריה הציבורית, אך מיד בסמוך הוא יוצג ע"י סנגור ציבורי, וידע שיש לו סנגור ציבורי איתו הוא יכול לבקש להתייעץ.

כעולה מהארכת מעצרו הראשונה של הנאשם ביום 20.1.15 (ת/19א), בשלב זה הנאשם לא היה מנוע מפגש ואף נפגש עם עו"ד חסונה, כאשר מדברי הסנגור עולה, כי הוא הביע תרעומת על כך שחקירתו של הנאשם החלה מבלי שהמתינו להגעת סנגור, וכי **"לאחר שהגעתי לשם שלפני אותו מהחקירה ושוחחתי עימו"**, משמע שהנאשם שוחח עם סנגורו לכל המאוחר בסוף חקירתו הראשונה.

על אף זאת, גם בחקירתו השניה לא ביקש הנאשם להיוועץ בעורך דינו, ולאחר שהובהר לו בת/18, שהוסרה מניעת המפגש עם עו"ד (הודעה שהועברה במקביל גם לסנגורו), הוא אישר שהוא מבין זאת, אך אמר שהוא רוצה לספר את כל האמת.

זאת ועוד, מאחר והנאשם מאשר גם כיום את רוב דבריו באמרותיו, וחולק רק על מספר משפטים שנרשמו מפיו, לא נראה כי אמרותיו היו משתנות לו היה נועץ בעו"ד לפני החקירה, שהרי עורך הדין יכול היה להסביר לו את זכויותיו וחובותיו בחקירה, אך אינו יכול לשלוט בכל משפט ומשפט שיאמר הנאשם בחקירתו.

כאמור, עדויות חוקרי המשטרה עשו עליו רושם אמין, גם אם אינני יכולה לקבל את טענתו של החוקר אלשאמי שבמהלך דבריו השוטפים של הנאשם הוא לא העלה שאלות קטנות שלא נרשמו (ובעניין זה אמינה עליו יותר עדותו של החוקר אונסי). לאחר עיון בהודעות המפורטות, במסגרתן נמסרו פרטים רבים שאינם בידיעת החוקרים, ולאור התרשמותי ממהימנות החוקרים וממקצועיותם, התרשמתי כי האמרות משקפות נאמנה את דברי הנאשם בחקירותיו, וזאת למרות העדר תיעוד חזותי/קולי של החקירות (זאת בהתאם לפטור הקבוע בחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002, לגבי עבירות בטחון). גם אם החוקרים ראו עצמם מונחים ע"י זכרונות הדברים של השב"כ, לא התרשמתי כי הם היו כה חדורי מטרה, עד כדי הפעלת לחץ מוחשי על הנאשם, סירוב לרשום את דבריו, או רישום דברים על דעת עצמם מתוך דברי הנאשם בחקירות השב"כ.

שוב יוזכר, כי אף הסנגורים נזהרו בסיכומיהם מלייחס התנהגות זו לחוקרי המשטרה, וכי החוקרים לא נחקרו על טענות אלו, ולא ניתנה להם כל הזדמנות להתגונן בפניהם.

לאור כל האמור לעיל, ולאור התרשמותי מעדות הנאשם בפניי כבלתי אמינה, אני קובעת כי לא נפל פגם באופן גביית אמרות הנאשם במשטרה, וכי הן קבילות ומשקפות את דברי הנאשם בחקירותיו, שנאמרו באופן חופשי ומרצון, ולא מצאתי כי יש מקום לפסול את האמרות, או חלקים מהן.

כידוע, אין די בקביעת קבילותה של הודאה, כדי לקבוע כי מדובר בהודאת אמת שניתן להסתמך עליה כראיה אמינה, ועל בית המשפט להוסיף ולבחון את משקלה כדי לקבוע את אמיתות תוכנה ולהסיר ספק שמא הנאשם מסר בה דברים שאינם אמת מסיבות השמורות עמו, שאינן קשורות באופן גבייתה.

על פי הפסיקה, משקלה של ההודאה נבחן ע"י שני מבחנים מצטברים: האחד הוא המבחן הפנימי- המתייחס לתוכן ההודאה **"והוא תר על פי ההגיון ונסיון החיים אחר סימני האמת המתגלים בתוכן ההודאה. סימנים אלו נלמדים מנוסח הדברים, סדר הרצאתם, מידת פירוטם, סבירותם הפנימית ומבחינים כיוצא באלה"**; והשני הוא המבחן החיצוני- שעניינו איתור "דבר מה" נוסף ו"מטרתו לחפש אחר סימנים שמחוץ לדברי המערער עצמו בהודאתו, אשר יש בהם כדי ללמד על אמיתותה" (ד"נ 3081/91 קוזלי ואח' נ' מדינת ישראל, פד מה(4), 441, וכן ראו י.קדמי על הראיות חלק ראשון (2009) עמ' 128-133 והאסמכתאות שפורטו שם).

משקל האמרות - המבחן הפנימי

בע"פ 774/78 לוי נ' מדינת ישראל, פד לג(3), 228 להלן- הלכת לוי), נקבע באשר למבחן הפנימי:

"המבחן הפנימי ("משקל עצמי") בודק את ההודאה על-פי סימני האמת העולים מתוכה, כגון הגיונה או חוסר הגיונה הפנימי, סידורם או בלבולם של הפרטים הנמסרים בה וכיוצא בהם סימנים של שכל ישר המביאים אדם בר דעת להתייחס לדברי זולתו באמון".

עיון בשתי אמרותיו של הנאשם, שחלק מתוכן הובא לעיל בפרוטרוט, מעלה כי מדובר באמרות סדורות וקוהרנטיות, בעלות רצף והגיון פנימי, העשירות בפרטים רבים, לרבות שמות האנשים עמם בא במגע (בין בנושאים הקשורים לעבירות בהן הואשם ובין בעניינים אחרים), כינוי, גיל, מקום מגורים, עיסוק ותפקיד, וכן תיחום זמנים ושעות ככל שניתן, תיאור מקומות המפגש השונים, תיאור הכמויות של הרכיבים המוברים ואופן אריזתם, תיאור הסכומים שהובטחו או שולמו, תוך ירידה לפרטים קטנים (כגון אופן ההתקשרות עם הקושרים או עם המבריחים, הניווט באמצעות ה-GPS, ההצטיידות במנוע נוסף, צבע הגלונים, או תיאור השוטרים שעצרו אותו וחקרו אותו באירוע נשוא האישום השני, מספרם וסוג הרובים שאחזו).

יצוין, כי התיאורים המפורטים והמדוקדקים אפיינו גם את דברי הנאשם באשר לנושאים שבהם לא הוגש כתב אישום, כגון עניין הברחות הטבק תמורת הורמונים לחקלאות, עניין פציעתו של סלים במהלך הברחה כשבועיים לפני האירוע נשוא האישום הרביעי, פרטים אודות המשטרה הימית, פרטים אודות מבריחים עבור המשטרה הימית, פרטי פעילי חמאס אחרים שהוא מכיר ותפקידיהם, ועוד.

לאור נסיון החיים, עושר כה רב בפרטים, ובעיקר כשמדובר באירועים אודותיהם לא ידעו גורמי הבטחון מבעוד מועד (שהרי החקירה החלה לאחר מעצרו של הנאשם באירוע נשוא האישום הרביעי), וריבוי הפרטים גם בנושאים שוליים,

מעידים על אמיתות דברי הנאשם באמרותיו, ומסירים את החשש שמא מדובר בדברים אותם בדה הנאשם מליבו. בשים לב לאמור, ניתן לקבוע כי משקלן הפנימי של ההודאות בענייננו הינו רב (ראו בעניין זה הלכת **סמירק**), וכי בכפוף לקיומו של "דבר מה", ניתן לבסס עליהן הרשעה.

משקל האמרות - המבחן החיצוני- קיומו של "דבר מה"

על פי הפסיקה, להבדיל מדרישת הסיוע, "דבר מה" אינו צריך להצביע על אשמת הנאשם, ואינו צריך להתייחס לשאלה שבמחלוקת, אלא די בראיה מאמתת בלבד, המאפשרת את העמדת ההודאה במבחן של אמת, כדי להראות כי הנאשם לא בדה את הסיפור מלבו, או נטל על עצמו אחריות למעשה שלא ביצע. המדובר בראיה ישירה או נסיבתית, המאשרת במידת מה את תוכן ההודאה, והיא חיצונית לדברי הנאשם בהודאתו, הגם שנקבע, כי מקורה יכול להיות נעוץ בנאשם עצמו, כגון התנהגות מפלילה או הודאה בעובדה מהותית במהלך עדותו.

עוד נקבע, כי מקום בו מדובר בסדרת עבירות הקשורות האחת ברעותה, עד כדי היותן מסכת אחת, או כשיש ביניהן זיקה פנימית ומכנה משותף, די ב"דבר מה" רק לגבי אחת מן העבירות.

עוד נקבע בפסיקה, כי בין המבחן הפנימי למבחן החיצוני מתקיימים קשרי גומלין, כך שכלל שמשקלה הסגולי העצמי של ההודאה (כעולה מהמבחן הפנימי) הוא גבוה יותר, על פי סימני האמת שהתגלו בה, כן יקטן משקל ראיית ה"דבר מה" הנוסף הנדרשת לאימותה, ולהיפך.

(ראו למשל, הלכת **לוי**, הלכת **סמירק**, ע"פ 2073/04 **אמדורסקי נ' מדינת ישראל** (4.9.06), ע"פ 5248/06 **גוריאצקין נ' מדינת ישראל** (9.11.06), ע"פ 378/03 **פלוני נ' מדינת ישראל** (21.4.05), וכן י.קדמי **על הראיות חלק ראשון** (2009) עמ' 142 ואילך והאסמכתאות שפורטו שם).

בענייננו, לאור משקלן העצמי הגבוה של הודאות הנאשם, עוצמת ה"דבר מה" הנדרש יכולה להיות נמוכה יחסית, והוא אינו חייב להתייחס לכל אחד מהאישומים, מאחר ומדובר בסדרת עבירות הקשורות זו בזו, שעניינן הברחות שעשה הנאשם דרך הים, בשליחות פעילי חמאס, הקשורות לרוב לאותם אנשים.

המאשימה הציגה בענייננו מספר רב של ראיות "דבר מה" (מרביתן קשורות באישום הרביעי), וזאת מעל ומעבר למשקל ה"דבר מה" הנדרש לחיזוק אמרותיו של הנאשם, בהתחשב בהתרשמותי ממשקלן הפנימי הגבוה. להלן יפורטו עיקר הראיות המאמתות:

· עדותו של הנאשם בפניי, במסגרתה אישר את החלק הארי באמרותיו, הן לגבי האירועים נשוא כתב האישום והן לגבי עניינים אחרים (כמו למשל סיפור פציעתו של סלים), למעט משפטים בודדים הקשורים בקשר שבין ההברחות שביצע לבין ארגון החמאס. בהקשר זה ראוי לציין, כי הנאשם אישר בין היתר, כי הוא שמע שהאנשים עבורם ביצע את ההברחה נשוא האישום הראשון, הם פעילי קסאם (הגם שניסה למזער זאת וטען שהתברר בפועל שהם רק רמאים), כי שמע שאבו אלעבד ציאם הוא אחראי על כלא אבו עבידה בעזה וכי הוא אמר זאת בחקירה.

- מעצרו של הנאשם ע"י כוחות הבטחון באירוע נשוא האישום הרביעי, יחד עם מוחמד בכר ועואד, כאשר בסירה עליה נעצרו נמצאו שני מנועים, וכן נתפסו 50 גלונים, שכל אחד מהם מכיל 18 ליטר של חומר החשוד כפיברגלס נוזלי, כשעל המיכלים עצמם כתוב T Poly Resins (שרף פוליאסטר), וכ-150 קילו טבק, וכאשר בעת המעצר בוצע ירי לאוויר ולאזור המנוע (ת/20- מזכרו של אהוד מושלי, ת/65, ת/61, ת/63, ת/64- תמונות שצולמו ע"י מוטי עשור).
- אמרתיו של מוחמד, שותפו של הנאשם לאירוע נשוא האישום הרביעי, שתיאר את כל פרטי האירוע באופן דומה לנאשם, התייחס לחומר שהוברח כפיברגלס נוזלי (אם כי לא מסר שחמאס עושה בו שימוש לתעשיית הטיילים), ואף חיזק את דברי הנאשם לגבי יעוד החומר לחמאס, כשלדבריו ההברחה יועדה לאבו האני נג'אר, המכונה אבו זאכי, שבנו מת כשאהיד, והוא פעיל חמאס המספק סחורה עבור הארגון. מוחמד אף תיאר את סלים כאחראי על ההברחה, סיפר על האירוע הקודם בו סלים נפצע, ואף זיהה את סלים במסדר זיהוי תמונות.
- אמרתיו של עואד, שותפו של הנאשם לאירוע נשוא האישום הרביעי, שתיאר את השתלשלות האירוע באופן דומה לנאשם, התייחס לחומר שהוברח כפיברגלס נוזלי (אם כי לא אמר שהחמאס עושה בו שימוש לתעשיית הטיילים, אלא טען שהוא משמש לתיקון סירות וציין שבעזה הוא יקר משמעותית מבמצרים), טען כי אינו יודע עבור מי בוצעה ההברחה, אך ששמע את הנאשם ואת מוחמד מדברים בהפלגה כי האני אלנגאר ואבו עלי אחראים על הסחורה. גם עואד סיפר שסלים אחראי על ההברחה וזיהה אותו במסדר זיהוי תמונות.
- לפי עדותו וחוות דעתו של פקד ניל ברמן, ראש מעבדת חבלה דרום (ת/69), על פי המידע המצוי ברשות המעבדה, החומר שנתפס בסירה עם הנאשם ושותפיו (על פי תמונות ולא על פי אנליזה שנערכה לחומר), POLYESTER RESIN שהינו שרף פוליאסטר, שימש כמרכיב בבידוד של החומר ההודף ובמעטפות לראשי קרב ברקטות המיוצרות ברצועת עזה, וכמרכיב בכלי קיבול במטעני חבלה מתחום הפח"ע ויכול לשמש בבניית אובייקטים להסוואתם. יצוין, כי העד הביא עמו דוגמאות של פריטים שיוצרו מחומרים דומים (סיבי זכוכית ופוליאסטר או חומרים מקשים אחרים). בהקשר זה אציין, כי על אף שאין מדובר בחוות דעת מעבדתית לאחר ניתוח כימי של החומר, העד העיד על חלק מהשימושים שנעשים בחומר, לפי נסיונו ומומחיותו ארוכי השנים, כאיש מעבדת החבלה בדרום, המטפלת העיקרית ברקטות הנורות לעבר ישראל מאזור עזה, והשותפה למידע הקיים בקרב גורמי בטחון אחרים בעניין זה. לצורך הוכחת שימושים נפוצים, די במומחיותו של העד על פי נסיונו, ועדותו מהווה ראיה נסיבתית ממשית.
- בהקשר זה ראוי לציין, כי לטעמי ב"כ הצדדים ייחסו לחוות הדעת האמורה משקל גדול מהנדרש, ומיקדו חלק נכבד מסיכומיהם בנושא, כאשר בפועל מדובר בראיה מאמתת בלבד, כתוספת לעדות הנאשם ולפיה הוא שמע שחמאס משתמש בפיברגלס הנוזלי לצורך ייצור טילים (וכפי שיובהר בהמשך, גם בלעדי הוכחת טענה זו, מתמלאות יסודות העבירות בהן הואשם הנאשם). בנסיבות אלו, די במשקלה של חוות הדעת והעדות שבוססו על נסיונו של העד, ואין צורך בחוות דעת מומחה, המוכיחה חד משמעית שמחומר זהה כימית לחומר שנתפס, ייצרו טילים שנורו לעבר ישראל, שגם הם נבדקו במעבדה.
- הנאשם עצמו זיהה במסדרי זיהוי תמונות את סלים, את אשרף, את אבו ג'נדל נופל, את אבו צלאח אלקוקה ועוד אנשים רבים שאת שמותיהם הזכיר בהודעותיו.
- חוסאם בכר קשר את סלים להברחות סולר ולמכירת טובין לחמאס וזיהה אותו במסדר זיהוי.

· מוחמד וחוסאם בכר סיפרו על הברחות שביצעו עבור אבו ג'נדל נופל, ראש המשטרה הימית בדיר אל בלח מטעם החמאס, עליו גם דיבר הנאשם בעדותו, והנאשם אף זיהה אותו בתמונה.

כאמור, אין צורך בראיה מחזקת לכל אחת מהעובדות שבמחלוקת, ועל כן יש לדחות טענת הסנגורים, כי היה על המאשימה להציג ראיות חיצוניות לזהותם ותפקידם של פעילי הקסאם שהזכיר הנאשם.

לסיכום עניין ההודאות

כפי שצוין לעיל, מצאתי את אמרתיו של הנאשם במשטרה כאמינות, בעלות משקל ראיתי גבוה, כאשר יחד עם ראיות ה"דבר מה" שפורטו לעיל, ניתן לבסס עליהן הרשעה בפלילים.

זאת ועוד, מצאתי את עדות הנאשם בפניי כלא אמינה, דחיתי את כל טענותיו לגבי אופן התנהלות חקירותיו, ואני דוחה את טענותיו כאילו לא אמר חלק מהמשפטים שנכתבו, אותם משפטים הקושרים אותו לפעילות מול החמאס. זאת ועוד, אני דוחה את טענת ההגנה לפיה חלק מהכחשתו נובעת מקושי בתרגום, שכן כשהנאשם אמר "אלקסאם" בחלק מהמקרים הוא התכוון לאותם אנשים מהקסאם, ולא לארגון עצמו (טענה שגם היא לא הוטחה בפני החוקרים, השולטים בשפה הערבית על בוריה).

למעלה מן הנדרש אציין, כי בת/18 גולל הנאשם את האירועים נשוא האישומים הראשון עד השלישי, לאחר שנשאל **"ספר לי על גיוסך לקסאם להברחות דרך הים"**, שאלה שאינה משתמעת לשני פנים. גם הסיפור כיצד לפני תחילת השיחה הוציאו אותם פעילי קסאם את הסיים מהטלפון וכיבו אותו, לצורך חשאיות הפגישה, מחזקת את מודעותו המלאה של הנאשם לכך שהוא קשר קשר עם פעילי חמאס, וכך גם ההזדמנויות הנוספות בהן הוא מתאר את הקשר עם הארגון עצמו.

גם בהמשך ת/18 נשאל הנאשם האם הוצע לו לפעול בקסאם, והוא השיב כי כאשר תפסו אותו בהובלת הסולר (אישום שני), דהמאן אבו סמעאן אמר לו שהוא רוצה לגייס אותו לקסאם תמורת משכורת חודשית (דברים שאמר גם בבית המשפט), והציע לו להיות אחראי הברחות, משמע שהנאשם ידע כי מדובר בפעיל קסאם, שאינו עובד באופן פרטי ומוסתר מהקסאם, כטענת הסנגורים.

אינני יכולה גם לקבל את טענת הסנגורים, שתיאורו של הנאשם את האירוע נשוא האישום השני, ועצם מעצרו ע"י המשטרה הימית (שמתאוריהם של מוחמד וחוסאם בכר אחראים בעצמם להברחות), מעידים על כך שהנאשם לא עבד עבור הקסאם, אלא עבור מברחים פרטיים.

ראשית, עצם העובדה שהמשטרה הימית בדיר אל בלח עוסקת בהברחות עבור חמאס, אינה שוללת את האפשרות שפלגים וזרועות אחרים של החמאס עוסקים גם הם בהברחות עבור הארגון. עיון בהודעותיו של חוסאם בכר מעלה כי הקסאם מתעסק בהברחות במקביל למשטרה הימית, וכי פעילי קסאם הציעו לו להבריח עבורם (ת/21).

שנית, הנאשם עצמו תיאר בת/18 כיצד כאשר ראה את המשטרה הימית של חמאס, הוא התקשר לאשרף וביקש

שיתקשר לפעילי הקסאם (כלומר הוא ידע שהם לא קשורים זה לזה, וידע שרק הקסאם יכולים לשחרר אותם), ואף סיפר כיצד לאחר שנחקר והוכה, הוא ראה את רעולי הפנים של הקסאם, והבין שהם הגיעו כדי לשחרר אותם וכך נעשה בפועל. למרות שבעדותו מזער הנאשם את כל האירוע, וטען שהתברר לו שפעל עבור גנבים ולא עבור הקסאם, הרי שבסופו של דבר הוא אישר בחקירתו הנגדית שראה את רעולי הפנים של הקסאם ושסלים אמר לו שהם באו לשחרר אותם.

בכל הנוגע לטענות הסנגורים, כי הוכח שבפיברגלס נעשה שימוש לתיקון סירות, וכך עלה מדבריהם של מוחמד ועואד, אינני מוצאת סתירה בין טענות אלו, לבין טענת הנאשם שהוא שמע שחמאס עושה בחומר זה שימוש לייצור טילים. יצוין, כי לאור הודאת הנאשם בעניין זה, להבדיל משותפיו, רק לו יוחס בכתב האישום רכיב הידיעה על השימוש האמור בפיברגלס, ואין בעניין זה כל אפליה ביניהם.

לאור כל האמור לעיל, אבחן האם הוכחה המאשימה את העבירות שייחסה לנאשם, על סמך פרטי הודאותיו.

הפן המשפטי

תחולת חוץ של עבירות

מאחר והמעשים המתוארים בכתב האישום, נעשו כולם בתחומי עזה או מצרים, ולא נעשו כולם או מקצתם בשטח ישראל, הרי שמדובר בעבירות חוץ, כהגדרתן בסעיף 7 לחוק.

נקודת המוצא היא שהנורמה הפלילית מוגבלת לתחום הטריטוריאלי של המדינה, אך המחוקק רשאי להרחיב את היקף התחולה של דיני העונשין של המדינה גם על עבירות שלא בוצעו בשטחה (תחולה אקסטריטוריאלית), לפי אינטרסים שונים של המדינה. בישראל, כמו במדינות רבות בעולם, הורחבה תחולת דיני העונשין על עבירות חוץ בשל ארבע זיקות מרכזיות: זיקה פרסונאלית אקטיבית (כשמבצע העבירה הוא אזרח המדינה), זיקה פרסונאלית פסיבית (כשקרבת העבירה הוא אזרח המדינה), זיקה אוניברסאלית (עבירות חמורות במיוחד בעלות אינטרס כלל אנושי למניעתן) וזיקה פרוטקטיבית (עבירות שפגעו או נועדו לפגוע באינטרסים לאומיים חיוניים של המדינה או ביסודותיה) (ראו ע"פ 8831/08 מדינת ישראל נ' אלשחרה ואח' (30.6.10) (להלן- עניין אלשחרה)).

הזיקות השונות להרחבת דיני העונשין של ישראל על עבירות חוץ באו לידי ביטוי בסימן ג' שבפרק ג' לחוק, ולעניינו רלוונטיות הוראות סעיף 13 לחוק, המבטאות את הזיקה הפרוטקטיבית, וכלשונו:

"(א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד-

(1) בטחון המדינה, יחסי החוץ שלה או סודותיה;

(2) סדרי המשטר שבמדינה;

(3) הפעילות התקינה של רשויות המדינה;

(4) רכוש המדינה, כלכלתה או קשרי התחבורה והתקשורת שלה עם ארצות אחרות;

(5) רכוש, זכויות או פעילות תקינה של איגוד או גוף שפורטו בסעיף קטן (ג)..."

בע"פ 9334/08 עלי נ' מדינת ישראל (23.11.11) (להלן - עניין עלי), הבהיר בית המשפט העליון, כי סעיף 13 לחוק אינו מגביל את התחולה האקסטרטוריאלית רק לחיקוקים ספציפיים, או רק לעבירות בטחוניות "טהורות", שמטיבן וטבען מופנות כלפי בטחון המדינה, וכי יש להחיל את דיני העונשין של ישראל גם על מי שביצע מעשה "שלפי נסיבותיו פגע או נועד לפגוע בביטחון המדינה". בהמשך דובר במעשים "אשר לפי נסיבותיהם, מסכנים באופן ממשי את ביטחונה של מדינת ישראל" (פסקה 29), או במעשים "אשר לפי נסיבותיהם ניתן לזהות בהם סיכון לפגיעה חמורה באינטרסים אלה או בכוונה לפגוע בהם" (פסקה 31).

בעניין עלי דובר במי שסחר בנשק בהיקפים גדולים וקשר קשר לכך עם פעילי ארגון טרור בתקופת האינתיפאדה השנייה, כך שנקבע כי העבירות שביצע סיכנו באופן ממשי את בטחון המדינה, וכי ידיעתו של המערער באופן קרוב לוודאי על כך שכלי הנשק נועדו לפגוע בבטחון המדינה, מאפילה על המניע הכלכלי שלו למעשים, ושקולה לכוונה לפגיעה בבטחון המדינה. עוד צוין, בעניין זה:

"משמצינו כי ערך ביטחון המדינה עלול היה להיפגע ברמה גבוהה של הסתברות עקב פעולת הסחר שביצע המערער, העובדה שאותה פעולה מותרת ברצועת עזה או מותרת כשיש היתר בצידה אינה רלוונטית... לכן עלינו לומר לדעתי, בפשטות, כי סחר בנשק ברצועת עזה (או במקום אחר) בידיעה ברמה גבוהה של הסתברות כי הדבר יפגע בביטחון מדינת ישראל מהווה בישראל עבירה לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין". (ההדגשות שלי).

אמנם, הקביעות לגבי רמת ידיעת המערער בעניין עלי, לגבי הפגיעה המסתברת בבטחון מדינת ישראל, הינן קביעות עובדתיות הנכונות לאותו מקרה, ואינן מחייבות כי בית המשפט העליון דרש תנאים כה נוקשים לתחולה האקסטרטוריאלית של הדין הישראלי, ואולם, לא ניתן להתעלם מהניסוחים המוקפדים באשר לצורך להראות קיומו של סיכון ממשי לבטחון המדינה, או מטרה לפגוע בבטחון המדינה, לצורך שימוש בזיקה הפרוטקטיבית. בהקשר זה ראוי להפנות לדברי בית המשפט העליון בפסקה 32, לפיהם "יש להיזהר מפני שימוש לרעה בזיקה זו, החורג מתכליתה, דהיינו מהגנה על אינטרסים בסיסיים וחיוניים".

בעניין אלשחרה, שעסק בעבירות של סחר ופירוק כלי רכב, הבהיר בית המשפט העליון:

"ההצדקה להחלת דיני העונשין של המדינה על עבירות חוץ מטעמי זיקה מגוננת, היא שיש בעבירות מסוימות כדי לפגוע או כוונה לפגוע, ביסודות הפוליטיים או הכלכליים של המדינה. המדובר בעבירות אשר במניעתן יש ערך ציבורי מיוחד שכן הן חותרות תחת היסודות של המדינה. רק במצב דברים מעין זה יש הצדקה להרחיב את תחולת דיני העונשין מעבר לגבולות הטריטוריאליים ולהחילם גם על עבירות שנעשו מחוץ לשטח המדינה. הרחבת תחולה מעין זו הינה בעלת משמעויות מרחיקות לכת מבחינת הנאשם..."

מכאן הזהירות המיוחדת הנדרשת בבואנו להחיל את הזיקה המגוננת על עבירות-חוץ לצורך החלת סמכותו של בית המשפט בישראל".

על כן קבע בית המשפט העליון, כי הגם שעבירות אלו הפכו למכת מדינה, הגם שקיים אינטרס ציבורי ממשי למיגורן, והגם שהן גורמות לנזק כלכלי ממשי לאזרחי המדינה, ואף פוגעות באיכות חייהם ובתחושת הבטחון האישי שלהם, אין בכך כדי להקנות לבתי המשפט בישראל סמכות שיפוט, באמצעות התחולה המגוננת שהיא אמצעי חריף, שכן אין מדובר בעבירות חמורות במיוחד הפוגעות ביסודות המדינה, או החותרים תחת אושיות המדינה.

מכל האמור לעיל עולה, כי ניתן לקבוע שבנוגע לעבירות מובהקות נגד בטחון המדינה, ניתן להחיל את החוק הישראלי גם על עבירות חוץ, כאשר בסעיף 131 לחוק אף נקבע מפורשות, כי מי שעבר עבירה לפי פרק ז' לחוק, ייתן עליה את הדין בישראל (ובענייננו רלוונטית הוראה זו לעבירה של מגע עם סוכן חוץ). עם זאת, ולמרות שגם העבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת והעבירות לפי חוק איסור מימון טרור הינן עבירות בטחון במהותן, ככל שהשירות או המימון ניתנו לארגון טרור, נראה לי כי אין מקום לתחולת חוץ אוטומטית של הדין הישראלי בגינן, וכי יש מקום להחלת מבחנים נוספים, כפי שיפורט בהמשך.

הרשעה לפי סעיף 184 לחסד"פ

סעיף 184 לחסד"פ שכותרתו "הרשעה בעבירה על פי עובדות שלא נטענו בכתב האישום", קובע כדלקמן:

"בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן ; אולם לא יוטל עליו בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליו אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום".

בענייננו, כאמור, טרם סיום פרשת התביעה, ביקשה ב"כ המאשימה לתקן את כתב האישום בדרך של הוספת הוראות חיקוק לפי חוק איסור מימון טרור, ללא שינוי ממשי בעובדות כתב האישום ובהסתמך על אותו חומר ראיות, וטענה כי אך בשל טעות אנוש לא התבקש התיקון קודם לכן.

הסנגורים התנגדו לתיקון המבוקש בטענה של פגיעה בהגנת הנאשם ומשיקולי צדק, וטענו, בין היתר, כי מאחר והתיקון המבוקש מתייחס רק להוראות החיקוק ולא לעובדות כתב האישום, הרי שאם יתוקן כתב האישום, הם יאלצו להעלות טענות מקדמיות נוספות, מה שיאריך את משפטו של הנאשם ויפגע בהסתמכותו על סיומו הקרוב של המשפט. לשאלת בית המשפט כיצד הסנגורים מתמודדים עם האפשרות להרשיע נאשם בעובדות שהוכחו בפני בית המשפט לפי סעיף 184 לחסד"פ, השיבו "אנו טוענים שאין לנו בעיה עם סעיף 184 כי לטעמנו העובדות לא יוכחו. העובדות כרגע לא מקימות אשמה לפי חוק איסור מימון ארגון טרור".

בהחלטתי מיום 20.10.15 קבעתי, כי על אף שבדרך כלל, טרם סיום פרשת התביעה, ייטה בית המשפט לאפשר את תיקון כתב האישום, תוך מתן משקל משמעותי לאינטרס הציבורי של הצדק וגילוי האמת, אינני נעתרת לבקשה במקרה מיוחד זה, על מנת למנוע עינוי דין לנאשם באופן של התמשכות משפטו ופגיעה בציפיות לסיים את משפטו בדיון הנדחה.

עם זאת ציינתי בסיפא להחלטתי דברים ברורים:

"יחד עם זאת, יובהר כי החלטתי נעוצה בעיקר בשיקולי צדק וברצון לזרז את סיום ההליך, על כן, לאור טענת שני הצדדים כי אין תוספת עובדתית הקשורה לבקשת התיקון, ובהתאם גם לתשובת הסנגורים לשאלת בית המשפט (עמ' 58 לפרוטוקול ש' 3 ואילך), אני מבהירה כי ב"כ המאשימה תהא רשאית לבקש בהמשך ההליך להרשיע את הנאשם גם בעבירות על פי חוק איסור מימון טרור, מכח סעיף 184 לחסד"פ, וכי לא תשמע טענה של ההגנה כי לא ניתנה לו הזדמנות סבירה להתגונן".

בהתאם להחלטה זו עתרה המאשימה בסיכומיה להרשיע את הנאשם בעבירות לפי חוק איסור מימון טרור בנוגע לאישומים 1, 2 ו-4. הסנגורים התנגדו בסיכומיהם לעתירה זו בטענה שהיא פוגעת פגיעה קשה בזכות הנאשם להליך הוגן, שכן זכותו של הנאשם לדעת במה הוא מואשם ומפני מה הוא צריך להתגונן. כבר עתה אציין, כי לאור החלטתי האמורה, שהתבססה בין היתר על הצהרת הסנגורים בנוגע לאפשרות להרשיע לפי סעיף 184 לחסד"פ, לא ברורה התנגדות הסנגורים, והם היו אמורים להתמקד רק בטענות לפיהן העבירות האמורות לא עולות מהעובדות שהוכחו בבית המשפט.

לפי ההלכה הפסוקה, התביעה אינה חייבת להעלות את הבקשה לפי סעיף 184 לחסד"פ בפני בית המשפט במהלך המשפט, והיא רשאית לעשות כן גם במסגרת סיכומיה, ויתרה מכך, בית המשפט רשאי לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 184 לחסד"פ גם מבלי שהתבקש לעשות כן ע"י התביעה, ומבלי שהזהיר את הנאשם, ובלבד שמצא כי ניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן.

לעניין ה"הזדמנות סבירה להתגונן", נקבע בע"פ 63/79 עוזר נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(3) 606:

"נראה לי כי תנאי שני זה - "הזדמנות סבירה להתגונן" - כולל בחובו שני יסודות. היסוד האחד הוא טכני דיוני, דהיינו, הזדמנות סבירה העומדת לרשות הנאשם להתנגד להבאת ראיות לענין עובדות שאין מוזכרות בכתב האישום, לחקור עדים, ולהביא ראיות משלו. היסוד האחר הוא עניני מהותי, דהיינו, הזדמנות סבירה העומדת לרשות הנאשם לפתח ולייצב קו הגנה כנגד אישום שאינו מופיע בכתב האישום אך העולה מתוך העובדות שהובאו לפני בית-המשפט. לענין יסוד שני זה השאלה היא אם הנאשם הופתע, והאם כתוצאה מכך נמנעה ממנו האפשרות לפתח קו הגנה חדש שיש בו כדי להתגונן כנגד האישום בו הורשע, אף שזכרו לא בא בכתב האישום. על כן מקובל הוא לשאול נאשם, הטוען להיעדרה של הזדמנות סבירה להתגונן "במה היית מתגונן, ואיזה קו הגנה נמנע ממך"... עולה מהאמור, כי אם קו ההגנה שבנה לעצמו הנאשם כלפי האישום שהופיע בכתב האישום כולל בחובו גם את קו ההגנה אותו היה מציב הנאשם לאישום בו הורשע אין לומר כי הנאשם הופתע, וכי לא ניתנה לו הזדמנות סבירה להתגונן".

וכך נקבע למשל, כי אם העבירה האחרת התגלתה מהעובדות שמסר הנאשם בהודעתו במשטרה, אם העובדות עליהן מבוססת ההרשעה נכללו בכתב האישום, או בהודעות עד מרכזי שהועברו לרשות הנאשם, אם העבירה האחרת נבלעת בתוך עבירה שנכללה בכתב האישום, או שהיא מתחייבת מתוך העובדות שהוכחו והנאשם היה חייב לצפותה, לא ניתן יהיה לומר שלנאשם לא היתה הזדמנות סבירה להתגונן בפניה, או שהגנתו קופחה. (ראו י.קדמי, **על סדר הדין**

בפלילים, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום א (2009), עמ' 1510 עד 1524).

בענייננו, מעבר לכך שההחלטה ניתנה עובר לסיום פרשת התביעה ולעדות הנאשם, כך שניתנה לנאשם הזדמנות להתגונן, הרי שלטענת המאשימה, היא מתבססת על אותן עובדות שבכתב האישום, לשם הוכחת העבירות הנוספות לפי חוק איסור מימון טרור. זאת ועוד, לא נראה כי קו החקירה של ההגנה השתנה או היה אמור להשתנות עקב הוספת העבירות, שכן הטענות נותרו בעינן- אי האפשרות לבסס הרשעה על הודאותיו של הנאשם במשטרה, ומנגד העדר תחולה של הדין הישראלי על המעשים המתוארים בכתב האישום.

לאור כל האמור לעיל, אני קובעת כי ניתנה לנאשם הזדמנות להתגונן, ועל כן, אם ימצא כי העובדות מקימות את העבירות הנוספות לפי חוק איסור מימון טרור, הוא יורשע גם בהן.

עבירה של מגע עם סוכן חוץ

סעיף 114 לחוק קובע כדלקמן:

"(א) מי שקיים ביוזעין מגע עם סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו - מאסר חמש-עשרה שנים.

(ב) ניסה אדם ליצור מגע עם סוכן חוץ, או שביקר במקום מגוריו או במקום עבודתו של סוכן חוץ או נמצא בחברתו, או שנמצא ברשותו שמו או מענו של סוכן חוץ ואין לו הסבר סביר לכך, דינו כדין המקיים מגע עם סוכן חוץ.

(ג) בסעיף זה, "סוכן חוץ" - לרבות מי שיש יסוד סביר לחשוד בו כי עסק, או נשלח לעסוק, מטעם מדינת חוץ או ארגון מחבלים או למענם, באיסוף ידיעות סודיות או במעשים אחרים העשויים לפגוע בבטחון מדינת ישראל וכן מי שיש יסוד סביר לחשוד בו שהוא חבר בארגון מחבלים או קשור בו או פועל בשליחותו.

(ד) לא יורשע אדם לפי סעיף זה אם הוכח לבית-המשפט שלא עשה ולא התכוון לעשות דבר שיש בו כדי להביא לידי פגיעה בבטחון המדינה".

היסוד העובדתי של העבירה מורכב משלושה רכיבים: הראשון, הדרישה כי הנאשם "קיים מגע"; השני, כי המגע היה עם "סוכן חוץ"; והשלישי, כי לנאשם אין "הסבר סביר לכך". בנוסף, נדרש לשם הרשעה בעבירה, כי המעשים נעשו ביסוד נפשי של מודעות (ע"פ 5236/05 עמאשה נ' מדינת ישראל (4.3.09)).

אשר להגנה שנקבעה בס"ק (ד), זו מצריכה קיומם של שני תנאים מצטברים: שהנאשם לא עשה ולא התכוון לעשות, דבר שיש בו כדי להביא לידי פגיעה בבטחון המדינה, התנאי הראשון הוא אובייקטיבי, והשני סובייקטיבי. על פי הפסיקה, מאחר ואין מדובר בעבירה תוצאתית, אין דרישה לגרימה בפועל של פגיעה לבטחון המדינה, אך די שבמעשה היה פוטנציאל להביא לפגיעה, או שהנאשם התכוון לעשות מעשה כזה, כדי שלא תעמוד לו ההגנה הקבועה בסעיף. הנטל להוכחת רכיבי ס"ק (ד) רובץ על הנאשם, וזאת לאחר שהמאשימה הוכיחה את יסודות העבירה (ע"פ 6833/14 נפאע

נ' מדינת ישראל (31.8.15).

בענייננו, מסר הנאשם בהודעותיו כי ידע שאבו אלעבד ציאם הינו אחראי בקסאם על כלא אבו עבידה בעזה, וכי דהמאן אבו סמעאן הוא אחראי בקסאם (ואף אישר את הדבריו בעדותו), ודי בכך כדי להוכיח יסוד סביר לחשד לכך שהם משתייכים לארגון מחבלים או פועלים בשליחותו, היינו כי הם סוכני חוץ. בנוסף, המאשימה הוכיחה כי הנאשם קיים מגע עם סוכני החוץ, וכי אין לו הסבר סביר לכך, שהרי לטענתו באמרותיו, הוא עשה כן ביוזעין, לצורך הברחת סולר עבור הקסאם.

הנאשם לא הוכיח כי מתקיימת בעניינו ההגנה הקבועה בחוק (וגם בעדותו טען לדברים שגילה לכאורה אודות סוכני החוץ רק בדיעבד, כשבעת ביצוע העבירות הוא האמין שהוא פועל עבור הקסאם), וכאמור עדותו כולה היתה לא אמינה, ועל כן יש להרשיעו בעבירה זו.

לאור הגדרת הסעיף ולאור הפרשנות שניתנה לו בפסיקה, לא ניתן לקבל את טענת הסנגורים שאי אפשר להרשיע בעבירה זו ללא ראיה חיצונית לכך שמדובר בסוכני חוץ, שהרי מרכז הכובד בסעיף הוא על הידיעה הסובייקטיבית של הנאשם עצמו. זאת ועוד, כאמור, די בהודאתו של הנאשם ואין צורך ב"דבר מה" לכל אחת מהעובדות שבמחלוקת, מה גם שבעדותו אישר הנאשם חלקית את הדברים.

למעלה מן הצורך אציין, כי רק בשל מדיניות המאשימה הואשם הנאשם בעבירה אחת של מגע עם סוכן חוץ, רק לגבי האישום הראשון, וכי גם אם היתה מתקבלת טענת הסנגורים, ממילא ניתן היה להרשיעו בכך לגבי האישום הרביעי, שם היותו של אבו האני אלנגאר סוכן חוץ עלתה גם מעדותו של מוחמד.

עבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת

על פי תקנה 85 לתקנות ההגנה:

"(1) כל אדם אשר -

(א) הוא חבר להתאגדות בלתי-מותרת, או פועל כחבר, או

(ב) מנהל, או עוזר להנהלת התאחדות בלתי-מותרת, או מחזיק בכל משרה או עמדה בהתאחדות בלתי-מותרת או תחת מרותה, או

(ג) עושה כל עבודה או מבצע כל שירות בשביל התאחדות בלתי-מותרת, אלא-אם יוכיח שהאמין בתום-לב כי העבודה או השירות לא היו בשביל התאחדות בלתי-מותרת, או"...

בהתאם לסעיף 84 לתקנות ההגנה, החמאס אשר הוכרז ע"י שר הבטחון כהתאחדות בלתי מותרת, מהווה התאחדות בלתי מותרת על כל סיעותיו או זרועותיו, ואין מחלוקת על כך.

בין הצדדים התגלעה מחלוקת בשאלת היקף העבירה לפי תקנה 85(1)(ג) לתקנות ההגנה, היינו, האם האיסור חל על מתן כל שירות או עבודה, באשר הן, עבור התאחדות בלתי מותרת, או האם יש לצמצם את האיסור כך שיחול רק על שירות או עבודה הקרובים לליבת מטרות ההתאחדות ופעילותה.

המחלוקת האמורה נעוצה בשני פסקי דין שניתנו לאחרונה בבית משפט זה, כשכל אחד מהם ביטא עמדה אחרת והגיע לתוצאה אחרת.

בת"פ (ב"ש) 35009-01-15 **מדינת ישראל נ' שבי** (6.9.15) (להלן - עניין **שבי**), קבע חברי השופט א.ביתן, כי הפרשנות המילולית של התקנה עלולה להביא להפלת מעשים רבים, שאין כל הצדקה להפילם (דוגמת נותני שירותי גינון, נקיון, מכירת מוצרי צריכה בסיסיים וכיוצ"ב), וכי לאור העובדה שמדובר בעבירה שהעונש שנקבע לצידה עומד על 10 שנות מאסר, יש לתחום את תחולתה. לפי קביעתו, המבחן של הקרבה והקשר של השירות לליבת מטרות הארגון ופעילותו, הינו אמת מידה ראויה.

בהתאם לקביעה האמורה, נקבע בעניין **שבי**, כי מכירת כבלי חשמל לפעילי חמאס אינה קרובה לליבת מטרות ארגון החמאס ופעילותו, ועל כן זוכה הנאשם ממרבית העבירות שיוחסו לו.

עוד נקבע בעניין **שבי**, למעלה מן הנדרש, כי אין הצדקה להחלת דיני העונשין של ישראל על העבירה האמורה, בהיותה עבירת חוץ, שכן אין מדובר בעבירה מובהקת נגד בטחון המדינה, ולא הוכח שהנאשם התכוון במעשיו לפגוע בבטחון המדינה, או התכוון לסייע לגורמי טרור. נקבע, כי לאור אופיה המיוחד של רצועת עזה, שבה החמאס הינו הריבון השולט על כל תחומי החיים, יש להחיל את דיני העונשין של ישראל רק על מעשי עבירה שכוונו במיוחד לפגיעה בבטחון ישראל, או שנסיבותיהם מלמדות על קיומה של סכנה מוחשית, בדרגת וודאות גבוהה לפגיעה בבטחון ישראל.

מנגד, בת"פ (ב"ש) 37117-02-15 **מדינת ישראל נ' משראהוי** (20.12.15), דחה חברי השופט י.עדן את קביעותיו האמורות של השופט ביתן, ולמעשה אימץ את טענות המאשימה במלואן. על פי קביעתו, לפי מילותיו המפורשות של המחוקק ולפי התכלית החקיקתית, שהינה מיגור כל הפעילויות של התאחדות בלתי מותרת (לרבות אלו שציין השופט ביתן כקלות וכלא מצדיקות הפללה), לא ניתן לפרש את החוק באופן מצמצם הסותר את מילותיו, ויש לקבוע כי התקנה אוסרת כל שירות וכל עבודה עבור התאחדות כזו. אשר לתחולת דיני מדינת ישראל על עבירות חוץ, נקבע בעניין **משראהוי**, כי אין מקום להוספת יסוד של כוונה לפגיעה בבטחון המדינה, או קיומה של סכנה מוחשית בדרגת וודאות גבוהה לפגיעה בבטחון ישראל, ודי בכך שהמעשה הינו בבחינת איום על בטחון המדינה.

במאמר מוסגר יצוין, כי המחלוקת הובאה לפתחו של בית המשפט העליון, שם תלוי ועומד בימים אלו ערעור המדינה על הכרעת הדין בעניין **שבי** (ע"פ 6434/15), וישנה כוונה, ככל הנראה, לאחדו עם ערעור ההגנה הצפוי להיות מוגש בעניין **משראהוי**.

לאחר עיון בפסקי הדין האמורים, אינני יכולה לקבל אף אחת מהגישות במלואה, ואני סבורה כי יש לנקוט בגישת ביניים ביניהן.

מחד, ובכל הנוגע לפרשנות התקנה האמורה, מקובלת עליו פרשנותו של השופט עדן, ולפיה לשון התקנה ותכליתה, אינן מאפשרות את הפרשנות המצמצמת שקבע השופט ביתן. תכלית התקנה הינה לגדוע כליל את פעילותן של התאחדויות לא מותרות, ובכלל זה אף למנוע מהן לקבל תמיכה חיצונית, בין אם מדובר בעבודה או שירות, בין אם מדובר בתמיכה כלכלית (כעולה מס"ק ח) ובין אם מדובר בתמיכה מורלית או תעמולתית (באמצעות אסיפות או פרסומים שונים, כמפורט בס"ק ד עד ז).

זאת ועוד, התקנה עצמה הוציאה מכלל פלילות רק מקרה בו נותן השירות יוכיח שהאמין בתום לב שהעבודה או השירות לא היו עבור התאחדות בלתי-מותרת (ס"ק ג), או מקרה בו מי שהתיר לערוך אסיפה בנכס השייך לו, יוכיח שלא ידע עליה ולא סייע לה, או שהאמין בתום לב שהאסיפה לא של התאחדות בלתי-מותרת (ס"ק ה).

על כן, לא ניתן לקבל פרשנות אשר למעשה מתירה להתאחדות כזו להתקיים, תוך אבחנה בין פעולותיה השונות ומידת קרבתן ל"ליבת" מטרותיה.

מאידך, אני מסכימה עם השופט ביתן, כי ישנה פגיעה בתחושת הצדק בהחלה גורפת של העבירה האמורה, שהיקפה רחב מאד, על כל תושבי רצועת עזה, אשר חיים תחת שלטון החמאס, המשמש בה בערבוביה הן כריבון ואחראי על כל תחומי החיים, לרבות תחומים של חינוך, בריאות, רווחה ומסחר, והן כאחראי על הצבא והמשטרה, ובכלל זה כארגון טרור רצחני הפועל נגד מדינת ישראל. במצב מיוחד זה, קשה לקבל מצב בו תושבי עזה מושמים בין הפטיש לסדן, כאשר מדינת ישראל דורשת מהם למעשה להתייחס לריבון שלהם כלא לגיטימי, ולסרב לתת לו שירות או תמיכה מכל סוג שהוא, וזאת אף מבלי לגעת בהשלכות הרוח האסון שיכולות לנבוע מסירוב כזה לגוף דוגמת החמאס.

אם כך, הבעייתיות העיקרית נובעת מייחודה של רצועת עזה ומהקושי המוסרי הנובע מהחלת דיני ישראל עליה, בשל ייחוד זה. על כן, נראה לי כי הפתרון אמור לבוא בפרשנות הראויה של התחולה הפרוטקטיבית של דיני מדינת ישראל על עבירות חוץ, ולא בדרך של פרשנות מצמצמת של התקנה.

בהקשר זה יצוין, כי לטעמי, ראוי גם ראוי להעמיד לדין פלילי כל אדם המסייע לפעילותה של התאחדות בלתי מותרת בתוך תחומי ישראל, ותומך בה בכל דרך שהיא (לרבות בדוגמאות המקלות שפירט השופט ביתן), וגם מסיבה זו אין מקום לצקת פרשנות מצמצמת לתחולת התקנה עצמה, שיכולה להוביל לריקונה מתוכן גם כעבירת פנים.

במצב דברים זה, אני סבורה כי על אף שמדובר בעבירות בטחון, יש מקום לצמצם את התחולה האקסטרטוריאלית של עבירה זו, שנוסחה כאמור רחב מאד, באזור בו ההתאחדות הבלתי מותרת היא הריבון, וזאת בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה.

מבלי לקבוע מבחנים נוקשים, ניתן למשל לבחון את מהות השירות שניתן להתאחדות הבלתי מותרת (למשל אם מדובר בביצוע עבודה אזרחית עבור מוסד ממשלתי שמהותו אזרחית מובהקת), את היקף השירות (כאשר ברור כי יש הבדל למשל בין מילוי מיכל דלק לבין מכירת גלוני דלק), את אופן מתן השירות (האם מדובר במי שפעל במהלך העסקים הרגיל של עסק לגיטימי, או פעל בדרך המעידה על הסתרה וקונספירציה), את יכולתו של הנאשם לסרב למתן השירות וכיוצ"ב. ברקע הדברים יש להביא בחשבון, כמובן, את המבחנים שנקבעו בעניין **עלי** ובעניין **אלשחרה**, לבחון האם לפי נסיבות המקרה, הוא פגע או נועד לפגוע בבטחון המדינה, או שטמון בו סיכון לפגיעה חמורה באינטרסים המוגנים של

מדינת ישראל, ולעשות שימוש זהיר בזיקה הפרוטקטיבית.

בהערת אגב אציין, כי ראוי שהיועץ המשפטי לממשלה ישקול שיקולים אלו במסגרת הפעלת שיקול דעתו, כאמור בסעיף 9(ב) לחוק, ובמקרים המתאימים יקבע כי אין עניין ציבורי בהעמדה לדין.

מכאן לענייננו,

על פי המבחנים האמורים, העברת סולר בכמויות גדולות לחמאס, בין אם על מנת שישמש את הג'יפים של הגדודים ובין אם למטרה אחרת, וכן העברת פיברגלס נוזלי לחמאס, בין אם במטרה שישמש לייצור טילים ובין אם למטרה אחרת, מהוות עבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, שהרי כל מתן שירות או עבודה כאלו אסורות.

אשר לטענת הסנגורים שהנאשם נתן שירות לאנשים פרטיים, שפעלו על דעת עצמם לצורך עשיית רווח כלכלי עצמי, הרי שגרסת הנאשם, כי מדובר ברמאים וגנבים שפעלו על דעת עצמם הינה כאמור גרסה כבושה, שלא עשתה עליי רושם אמין, וניכר היה כי הנאשם בעיקר ניסה להרחיק עצמו מכל דבר עבירה. לאחר שקיבלתי את אמרות הנאשם במשטרה כאמינות, ומצאתי כי יש דבר מה מספיק לאימות האמרות, הרי שהוכח כי הנאשם ידע שמדובר בפעילי חמאס, ידע שמדובר בפעילות עבור הקסאם, ואף סבר שהסולר מיועד לג'יפים של הקסאם ושהפיברגלס משמש לתעשיית הטילים.

אם כך, הנאשם לא הוכיח כי קמה לו ההגנה שבסעיף, היינו שבשעת מעשה הוא האמין בתום לב כי העבודה או השירות לא היו בשביל התאחדות בלתי-מותרת, אלא להיפך.

אשר לאינטרס הציבורי שבהחלת הדין הישראלי על העבירות בהיותן עבירות חוץ, הרי שמאחר ואין מדובר במי שפעל במהלך העסקים הרגיל והחוקי שלו, אלא במי שביצע פעולות הברחה, ויכול היה לסרב לביצוען מבלי לחשוש לחייו, מאחר ומדובר במי שפעל על פי טענתו לשם בצע כסף בלבד, ומאחר והשירות שנתן הנאשם היה לזרוע הצבאית של החמאס, תוך שהוא ידע על השימוש הצבאי שיכול הקסאם לבצע בטובין שסיפק, הרי שאין הצדקה לשלול את תחולת החוץ של העבירות.

עבירות לפי חוק איסור מימון טרור

חוק איסור מימון טרור נחקק על רקע ההסלמה שחלה בשנים האחרונות בפיגועי הטרור ברחבי העולם, שהצריכה מציאת דרכי לוחמה אפקטיביות נגד ארגוני טרור, תוך שימת דגש מיוחד להתמודדות עם הפן הכלכלי של התופעה, ועל רקע קבלת אמנת האו"ם נגד מימון טרור בשנת 1999, עליה חתמה גם מדינת ישראל בסוף שנת 2002, שהצריכה עדכון של החקיקה הקיימת. החוק עוסק בעיקרו בשני היבטים: קביעת עבירות בקשר למימון טרור, ומתן כלים מנהליים ושיפוטיים לשיפור יכולת המלחמה במימון הטרור על היבטיו השונים (ראו הצעת חוק איסור מימון טרור, התשס"ג-2003, הצ"ח הממשלה 43, 552 (21.7.03)).

חוק איסור מימון טרור קובע מספר עבירות לצורך הגשמת מטרותיו, כשהרלוונטיות לענייננו נקבעו בסעיפים 8 ו-9, האוסרות על ביצוע פעולות שונות ברכוש.

העבירה החמורה יותר, שעניינה "איסור פעולה ברכוש למטרות טרור", מצויה בסעיף 8 ולשונה:

"(א) העושה פעולה ברכוש במטרה לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור או במטרה לאפשר, לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור מוכרז או של ארגון טרור, דינו - מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ב) לענין סעיף קטן (א)

(1) די שיוכח כי הפעולה נעשתה לאחת המטרות המפורטות בו אף אם לא יוכח לאיזו מטרה מביניהן;

(2) "במטרה" - לרבות תוך ראייה מראש לפחות את אחת האפשרויות המפורטות בו כאפשרות קרובה לוודאי;

(3) "לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור" - אף אם מקבל התגמול אינו מי שביצע את מעשה הטרור או התכוון לבצעו.

לענין עבירה זו רלוונטיות ההגדרות הבאות מסעיף 1 לחוק איסור מימון טרור:

"פעולה ברכוש" - הקניה או קבלה של בעלות או של זכות אחרת ברכוש, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, וכן פעולה ברכוש שהיא גיוס, מסירה, קבלה, החזקה, המרה, פעולה בנקאית, השקעה, פעולה בניירות ערך או החזקה בהם, תיווך, מתן או קבלת אשראי, ייבוא, ייצוא או יצירת נאמנות, או ערבות של רכוש טרור עם רכוש אחר גם אם אינו רכוש טרור;

"רכוש" - מקרקעין, מיטלטלין, כספים וזכויות, לרבות רכוש שהוא תמורתו של רכוש כאמור, וכל רכוש שצמח או שבא מרכוש כאמור או מרווחיו;

וכן "ארגון טרור" ו"ארגון טרור מוכרז", שאין חולק כי מתקיימים בכל הנוגע לארגון החמאס וזרועותיו.

העבירה החמורה פחות, שתחולתה רחבה יותר ועניינה "איסור פעולה ברכוש טרור", מצויה בסעיף 9 לחוק איסור מימון טרור ולשונה:

(א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר שבע שנים או קנס פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין -

(1) פעולה ברכוש שיש בה כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור אף אם מקבל התגמול אינו מי שביצע את מעשה הטרור או התכוון לבצעו; לענין פסקה זו די שיוכח כי עושה הפעולה היה מודע לכך שמתקיימת אחת האפשרויות האמורות אף אם לא יוכח איזו מביניהן;

(2) פעולה ברכוש טרור או ברכוש שהוא תמורתו הישירה, או הרווח הישיר מרכוש טרור; לענין פסקה זו, "רכוש" - מקרקעין, מיטלטלין, כספים או זכויות;

(3) מעביר רכוש לארגון טרור מוכרז או לארגון טרור.

(ב) העושה פעולה ברכוש של אדם בהיותו מודע לכך שאותו אדם הוא פעיל טרור כאמור בפסקה (1) להגדרה "אדם שהוא פעיל טרור" או שקיימת לגביו או לגבי ארגון שהוא נוטל חלק פעיל בו הכרזה לפי סעיף 2, חזקה שעשה כן ביודעו שיש בפעולה כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור, לפי הענין, אלא אם כן הביא ראיות לכך שלא ידע כאמור; התעורר ספק סביר שמא לא ידע והספק לא הוסר, יפעל הספק לטובתו.

(ג)..."

לענין עבירה זו רלוונטיות בנוסף ההגדרות הבאות מסעיף 1 לחוק איסור מימון טרור:

"אדם שהוא פעיל טרור" - אחד מאלה:

(1) אדם שהוא פעיל בביצוע מעשה טרור או מסייע או משדל לביצוע מעשה טרור;

(2) אדם הנוטל חלק פעיל בארגון טרור מוכרז;

נראה כי ההבדל המהותי בין העבירות נעוץ ביסוד הנפשי הנדרש במסגרתן, כאשר העבירה לפי סעיף 8 דורשת ביצוע פעולה ברכוש **במטרה** לאפשר, לקדם או לממן את אחת המטרות המפורטות בו, ולענייננו את הפעילות של ארגון טרור מוכרז או של ארגון טרור; ואילו סעיף 9(א)(1) דורש ביצוע פעולה ברכוש **במודעות** לכך שמתקיימת אחת האפשרויות המפורטות בו, כשס"ק (ב) יוצר חזקת ידיעה לענין זה, וחלופה נוספת הרלוונטית לענייננו בסעיף 9(א)(3) דורשת אך העברת רכוש לארגון טרור מוכרז או לארגון טרור.

ב"כ המאשימה הפנתה לע"פ 1784/14 **עאשור ואח' נ' מדינת ישראל** (3.9.15), במסגרתו סקר בית המשפט העליון בהרחבה את הפעילות האזרחית של ארגוני הטרור, שתפקידה לספק לארגון את "**חומר הדלק המניע את פעילותו הצבאית- כסף ופעילים**", לרבות פעילות של חינוך ורווחה שנועדו לגייס אהדה לארגון הטרור ולפעיליו, ועל כן קבע בית המשפט העליון, כי לא ניתן לשפוט את הפעילות האזרחית רק ביחס למעשים שהיא כוללת בפועל, העשויים להיות כשלעצמם חיוביים, וכי כל העברת כספים לארגוני טרור, גם למטרות צדקה, מסייעת לפעילות ארגוני הטרור, מחזקת אותם ומאפשרת להם לגייס תומכים, וככזו היא אסורה. ובמילותיה של כב' השופטת ברק-ארז:

"פעילות של ארגון טרור - גם כאשר היא מקיפה מעשים לגיטימיים לכאורה - נשאת פעילות אסורה, והדברים אמורים גם במימון של אותם מעשים. כמה טעמים לדבר. ראשית, כפי שצוין, פעילותם של ארגוני הטרור מבוססת, במידה רבה, על גיוס תומכים באמצעות סיוע לאוכלוסיות מוחלשות. מבחינה זו, מתקיים בין המרכיבים השונים בפעילות החמאס יחס של סינרגיה, באופן שהאחד מחזק את חברו. שנית, במישור המעשי, קשה "לעקוב אחר הכסף" ולבדוק בכל מקרה ומקרה מה השימוש שנעשה בו. כסף העובר דרך צינורות המימון של ארגון הטרור חזקה עליו שנועד לסייע לפעילותו. והצדקה- מה יהא עליה? התשובה היא פשוטה: הרוצה לעסוק בצדקה - יעשה זאת שלא באמצעות ארגון השולח ידיו גם במעשי טרור אלימים..."

ההפרדה אשר מבצע ארגון החמאס, בדומה לארגוני טרור נוספים, בין "זרוע צבאית" לבין "זרוע אזרחית" נועדה "להלבין" את הפעילות המכוונת לגיוס כספים ופעילים, הנחוצים לארגון כאוויר לנשימה. ככלל, שומה על בית המשפט להשכיל ולראות מעבר לה"

אם כך, לפחות העבירות לפי סעיף 9 לחוק איסור מימון טרור הינן עבירות רחבות מאד, בדומה לעבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, וזאת בשים לב בין היתר להגדרות הרחבות של "רכוש" ו"פעולה ברכוש", כך שדי לצורך הרשעה בכך שהנאשם עשה פעולה ברכוש של אדם, כשהוא מודע לכך שהוא פעיל טרור, כדי להקים חזקה כי הוא יודע שיש בפעולה זו כדי לאפשר, לקדם או לממן מעשה טרור, ולחילופין, די בכך שהנאשם העביר רכוש לארגון טרור.

גם בעניין זה, העברת סולר או פיברגלס נוזלי לידי פעילי הקסאם, מהוות פעולה ברכוש, ואין נפקות לשימוש שנעשה בפועל ברכוש, היינו האם הרכוש יועד למטרה אזרחית או צבאית. הנאשם לא הצליח לסתור את החזקה הקבועה בסעיף 9(ב) לחוק איסור מימון טרור, אלא להיפך, חיזק אותה בדבריו.

בענייננו, אני סבורה כי לא יהא זה מוצדק להרשיע את הנאשם בעבירות לפי סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, היינו לקבוע כי הוא פעל במטרה לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, וזאת על אף ההגדרה הרחבה יחסית של המונח "במטרה", לאור העובדה שלהתרשמותי, מטרתו העיקרית של הנאשם היתה בצע כסף, וגם לצידה הוא לא פעל מתוך מטרה לקדם את מטרות החמאס, אלא לכל היותר פעל מתוך עצימת עיניים לעניין קידום מטרות אלו.

אשר לתחולה האקסטרטוריאלית של עבירות אלו, הרי שלמרות שמדובר בעבירות בטחון מובהקות, לאור רוחב העבירה והשיקולים שמניתי לעיל בנוגע לעבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, נראה לי כי גם בעבירות לפי חוק איסור מימון טרור, יש לבחון היטב בטרם מחילים את הדין הישראלי על עבירות חוץ, וכי ניתן להחיל את אותם מבחנים שקבעתי לעיל.

בענייניו של הנאשם, כפי שציינתי קודם לכן, ישנה הצדקה לתחולת החוץ של העבירות.

עבירה של קשירת קשר לפשע

עניינה של עבירת הקשר הוא התחברות של שני אנשים או יותר, לשם השגת מטרה בלתי כשרה, או לשם השגת מטרה כשרה באמצעים בלתי כשרים, כאשר נקבע בפסיקה כי גם התקשרות טלפונית בין אנשים יכולה לשמש כאמצעי להיווצרות הקשר הפלילי. משמעות המונח התחברות בהקשר זה, היא כריתת ברית ההופכת כל אחד מהשותפים לה לבן ברית של האחר לשם השגת המטרה המשותפת. עבירת הקשר היא עבירה עצמאית ונפרדת העומדת בפני עצמה, והיא מושלמת ברגע בו מתגבשת ההתחברות, היינו עם השלמת ההסכם בין הקושרים, בין אם בוצע צעד כלשהו למימוש מטרת הקשר ובין אם לאו.

ההתקשרות האמורה מצריכה את קיום האלמנטים המספיקים ליצירת הסכם אזרחי, לו היה מדובר במטרה כשרה, הגם שאין צורך באותה רמת מסוימות, בהוכחת הסכמה במובנה של התקשרות חוזית, או בהוכחת הסכמה לפרטי הביצוע, ואולם יש להוכיח לפחות רצון משותף לבצע ביחד עבירה מסוימת, כשאין מדובר דווקא בעבירה קונקרטית בזמן מסוים.

זאת ועוד, את קיומו של הקשר ניתן להוכיח הן בראיות ישירות והן בראיות נסיבתיות, לרבות על דרך הסקת מסקנות מהתרחשויות מאוחרות יותר (ראו, יקדמי, **על הדין בפלייליים, חוק העונשין, חלק ראשון** (2004) עמ' 276-287, 313-314).

בענייננו, הוכח כי הנאשם קשר קשר עם אחרים לבצע הברחות שונות עבור הגדודים, והקשר אף יצא לפועל באישומים הראשון והרביעי. לגבי האישומים השלישי והרביעי, תינתן התייחסות מפורטת בהמשך.

לסיכום

לאור כל האמור לעיל, לאחר שמצאתי כי יש להסתמך על אמרותיו של הנאשם במשטרה כאמרות אמינות, שלהן אף הובאו אימותים חיצוניים, ובהתאם לאמור לעיל לגבי יסודות העבירות בהן הואשם, לגבי החלת סעיף 184 לחסד"פ, ולגבי התחולה האקסטרטוריאלית, אני קובעת כדלקמן:

לגבי האישום הראשון

אני קובעת כי המאשימה הצליחה להוכיח את כל העובדות המיוחסות לנאשם מעל לכל ספק סביר, ובהתאם לעובדות אלו אני מרשיעה אותו בעבירות של מגע עם סוכן חוץ, מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, קשירת קשר לביצוע פשע (מתן שירות), וכן עבירה של איסור פעולה ברכוש טרור.

לגבי האישום השני

אני קובעת כי המאשימה הצליחה להוכיח את כל העובדות המיוחסות לנאשם מעל לכל ספק סביר.

לאחר התלבטות האם יש מקום לקבל את טענת הנאשם (בעדותו בפניי) כי פעל על מנת לסייע לסלים, לבקשת בני משפחתו, ולא על מנת להשתתף בביצוע העבירה שביצע סלים, החלטתי כי לאור הראיות שהובאו בפניי, וגם אם הנאשם הוכנס בסוד העניין מאוחר יותר, הרי שהוא הוכנס למעגל מבצעי העבירות שביצע סלים. כעולה מת/18 (ובמידה מסוימת גם מעדותו בפניי), ברגע שאשרף סיפר לו שסלים תקוע בלי בנזין וביקש ממנו לסייע לו, הנאשם כבר הבין שמדובר בביצוע הברחה בה הוא לא שותף. לדבריו, לפני שהוא יצא, הוא נפגש עם דהמאן אבו סמעאן, שהזהיר אותו שלא לספר על הברחת הסולר, ואף הבטיח שהוא עצמו ישלם לו עבור ההברחה, כך שבשלב זה הנאשם כבר ידע כי מדובר בהברחת סולר עבור הקסאם, ולאחר שהגיע אל סלים והתוודע לכמות הסולר המוברח, המשיך להפליג עמו והגיע איתו לחוף. גם לאחר מעצרו, ביקש הנאשם מאשרף ליידע את פעילי הקסאם על מנת שישחררו אותם.

עם זאת, מאחר והנאשם לא היה שותף לקשר הראשוני, ואף לא היה שותף מלא לביצוע העבירות, ותפקידו התמצה בפעולות עזר, ובעשיית מעשים כדי לאפשר את השלמת העבירה (ראו ע"פ 4389/93 **מרדכי נ' מדינת ישראל**, פד נ(3), 239), אינני סבורה כי ראוי להרשיעו בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, ואני מזכה אותו מעבירה זו.

עם זאת, אני קובעת כי הוכחה עבירה של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת(שהרי מדובר בכל שירות, לרבות זה שניתן במסגרת חלקו של הנאשם) וכן עבירה של סיוע לעבירה של איסור פעולה ברכוש טרור, ואני מרשיעה אותו בעבירות אלו.

לגבי האישום השלישי

לא מצאתי כי דברי הנאשם בת/18 מבססים עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, ממספר סיבות.

ראשית, לא ניתן ללמוד מדברי הנאשם על ביצוע ההתקשרות ועל הסכמתו לקחת חלק בקשר הפלילי, ואינני מוצאת בדבריו לסלים שהסירות שלו לא מתאימות, משום הבעת הסכמה להשתתף בביצוע העבירה.

שנית, הנאשם עצמו לא היה מודע לפרטי העבירה במידה היכולה להעיד על הצטרפותו לקשר, הוא לא ידע מה מהות החפץ פרט לכך שהוא קשור לטילים, לא ידע מתי הוא אמור להגיע ואיך, ולא סיפר מה עלה בגורל אותה עסקה, והחוקר אף לא טרח לברר את הפרטים הללו בחקירתו של הנאשם.

שלישית, לא ברור האם מדובר בעבירת הקשורה בנשק, כהגדרתו בחוק, כאשר הנאשם יודע לספר רק על חפץ כבד, שהוא לא יודע את מהותו, פרט לכך שהוא קשור למערך הטילים.

ורביעית, סיפורו של הנאשם מושתת כולו על עדות שמיעה, שכן הוא שמע על הסיפור מסלים, ששמע על כך משני פעילי הקסאם, כך שהערך הראייתי של עדות הנאשם בעניין זה אינו רב.

לאור האמור לעיל, אני מזכה את הנאשם מהעבירות של קשירת קשר לביצוע עבירות נשק וקשירת קשר לביצוע עבירה של מתן שירות.

לגבי האישום הרביעי

אני קובעת כי המאשימה הצליחה להוכיח את כל העובדות המיוחסות לנאשם מעל לכל ספק סביר, ובהתאם לעובדות אלו אני מרשיעה אותו בעבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת, קשירת קשר לביצוע פשע (מתן שירות), וכן עבירה של איסור פעולה ברכוש טרור.

אני מזכה את הנאשם, לבקשת המאשימה, מעבירות של הברחת טובין וקשירת קשר לעוון (הברחה).

סיכום של דבר

זיכיתי את הנאשם משלוש עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (אישומים שני ושלישי), מעבירה של הברחת טובין ומעבירה של קשירת קשר לעוון (אישום רביעי).

הרשעתי את הנאשם בעבירה של מגע עם סוכן חוץ, שלוש עבירות של מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת (אישומים ראשון, שני ורביעי), שתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע (אישומים ראשון ורביעי), שתי עבירות של איסור פעולה

ברכוש טרור ועבירה של סיוע לפעולה ברכוש טרור.

ניתנה היום, כ"ב שבט תשע"ו, 01 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.

גילת שלו, שופטת